

BARCELONA POESIA

40è Festival
Internacional
de Poesia
de Barcelona

BARCELONA POESIA

40è Festival Internacional de Poesia de Barcelona

Palau de la Música Catalana
13 de maig del 2025

Shota Iatashvili
Lupe Gómez
Márton Simon
Berta García Faet
Ana Blandiana
Adrià Targa
Anne Carson

Música i direcció artística
Disseny de llum
So del directe

Clara Aguilar
Oscila
Nico Suárez

40è Festival
Internacional de
Poesia de Barcelona

Ajuntament
de Barcelona

Preàmbul	05
Shota Iatashvili	06
Lupe Gómez	28
Márton Simon	54
Berta García Faet	82
Ana Blandiana	92
Adrià Targa	114
Anne Carson	128
Clara Aguilar	146

AMB MOLTA DELICADESA I AMB TOTA LA FORÇA

Aquest 2025 ha nascut estenent, fent més complex i embullat, si es pot, el llast de l'any anterior: les guerres, les injustícies i les falses il·lusions campen senyores per un món que arracona la bellesa, burocratitza el saber i embruta la possibilitat. Enmig d'aquest panorama, que de vegades ens fa acotar el cap, el Festival Internacional de Poesia obre, amb molta delicadesa i alhora amb tota la força, una petita finestra perquè corri la brisa del vers i ens refresqui la cara.

No som en una edició qualsevol de la Nit del Palau: enguany arribem a la que fa quaranta. Quaranta anys que, cada maig, per un vespre, els versos s'apoderen d'aquest temple de la música —una art que li és germana— com un gest de delicada insurrecció, com qui branda pels carrers una bandera: pareu el brogit, feu lloc a la petita revolta del poema que arriba, us mira a la cara i us qüestiona l'arrel. Com qui, enmig d'una Rambla que cada cop té més pressa i menys flors i cada cop és menys nostra, arranca de cop a fer bombolles de sabó: mireu la bellesa com fuig, extasieu-vos amb el que és només perquè és bell. Atureu-vos.

En aquesta importantíssima XL edició del Festival Internacional de Poesia, arriben al Palau de la Música poetes vinguts d'arreu del món i dels quatre cantons del vers: tindrem el georgià Shota latashvili, que amb versos irònics fa palanca a la cruesa del món; la gallega Lupe Gómez, un pèndol entre la delicadesa i l'estrip; l'hongarès Márton Simon, de vers enfangat i cadència melòdica; la valenciana Berta García Faet, amb una lírica juganera que ara es planta de ple en el bullici d'avui, ara remunta plaent cap al segle XIII; la romanesa Ana Blandiana, gran veu poètica contra l'autoritarisme, sigui del color que sigui; el català Adrià Targa, que no exagerem si qualifiquem de poeta de l'any de la nostra literatura, i, per cloure, la canadencina Anne Carson, una de les veus més interessants, riques, encertades i profundes de la poesia actual a escala mundial. Relligarà l'acte l'elegància electrònica, clàssica, actualíssima i profundament antiga de la compositora Clara Aguilar, que ens donarà la mà per passejar-nos per paisatges sonors remots.

Per un vespre, només. Com una bombolla de sabó, només. Com la bellesa que fuig; com un vers que es detura a l'altura dels ulls i us mira molt fondo; com una brisa que obre, silenciosa, una finestra. Amb molta delicadesa i amb tota la força: la Nit del Palau, tota per a vosaltres. Atureu-vos.

Manuel Forcano & Maria Callís
Directors del Festival Barcelona Poesia

SHOTA IATASHVILI

(Tbilisi, Geòrgia, 1966)

Poeta, escriptor de ficció, traductor i crític literari. Actualment és l'editor en cap de la revista literària *Akhali Saunje*, del Centre Nacional del Llibre de Geòrgia, i també dirigeix el programa *Biblioteca* de l'emissora Radio Liberty.

Comença la carrera poètica el 1993, i fins al moment ha publicat vuit llibres de poemes i tres reculls de contes. El 2007 i el 2011 va ser guardonat amb el premi Saba, i els anys 2020 i 2022 va guanyar el premi Litera, el més prestigiós de les lletres georgianes.

El 2009 va rebre el Premi Internacional de Poesia Kievskie Lavri d'Ucraïna, i el 2018, els premis Klemens Janicki de Polònia i Vilenica Crystal Award d'Eslovènia. Les seves obres han estat traduïdes a una vintena d'idiomes.

Traducció de Lana Kalandia, Rodolfo Häslar i Maria-Arboç Terrades

მინიბასში რომ ჩაგვსვეს,
ფრანგ და ამერიკელ პოეტს შუა მოვხვდი.
პატარა ლიტერატურა ორ დიდ ლიტერატურას შორის.
მათ ერთმანეთს გადახედეს და
მე დამინყეს კითხვების დასმა.
ალბათ იმიტომ, რომ ერთმანეთის შესახებ ბევრი იცოდნენ,
ჩემზე კი არაფერი გაეგონათ.
მეც რაც შემეძლო, ვპასუხობდი.
თითქოს სიამაყეც ვიგრძენი იმისგან,
ყურადღების ცენტრში რომ ვიმყოფებოდი.
ხანდახან კარგია, როცა შენს შესახებ
არაფერი იციან.
თუმცა, როცა დავემშვიდობე დიდ ლიტერატურებს, დავფიქრდი:
იქნებ მათ შუა რომ ჩავეჭეჭყე,
მხოლოდ იმიტომ გამიყადრეს თავი და
თავაზიანობა გამოიჩინეს?
თუ იგრძნეს,
რომ პატარა კი ვარ, მაგრამ არავის ჩამოვუვარდები?
მერე ხორვატული პოეზია გამახსენდა,
წინ რომ იჯდა მთვრალი
და თავისთვის რაღაცას არხეინად ლილინებდა.
და ესტონური პოეზია, უკანა სკამზე
თავისთვის მიკუჭული.
ტაქსია რა! ხან სად მოხვდები, ხან სად!
და გინდ დიდი იყოს და გინდ პატარა,
ერთი ადგილი აქვს გამოყოფილი
ყველა ლიტერატურას იქ!
ეგაა მთავარი სიმართლე -
დავასკვნენ.

Quan vam ser dalt del minibús
em vaig trobar entre el poeta francès i l'americà.
Una literatura petita entre dues de grans.
Es van mirar entre ells
i van començar a fer-me preguntes.
Potser és que sabien moltes coses l'un de l'altre
però no sabien res de mi.
Vaig respondre com vaig poder.
Gairebé estava orgullós
de ser el centre d'atenció.
Però a l'acomiar-me de les dues grans literatures vaig pensar:
¿que potser m'hi he ficat al mig
i perxò m'han escoltat
i han estat amables?
¿O potser han pensat
que era petit, però no pitjor que els altres?
Després vaig recordar la poesia croata,
que seia al davant tota borratxa
i cantussejava alguna cosa entre dents.
I la poesia estoniana, encongida al seient del darrere.
És com un taxi! Pots acabar a qualsevol banda!
I, siguin grans o petites,
totes les literatures hi tenen el seu lloc.
Això és una gran veritat,
vaig concloure.

ანთისამოთივაციო წერილი

ხიდის მოაჯირზე რომ შევდგები მდინარე დაშრება
ღრმად რომ შევცურავ ზღვაში წყალი გაიპობა
კარნიზზე რომ დავეკიდები თოკი გაწყდება
წამალს რომ ჩავიყრი პირში დარიშხანი გატკბილდება
გაზეურაში თავს რომ შევყოფ „გაზპრომი“ გაზს გათიშავს
სახურავიდან რომ გადმოვხტები ზურგსუკან მოულოდნელად პარაშუტი გაიშლება
საფეთქელზე პისტოლეთს რომ მივიდებ ტყვია გაიჭედება
ვენების გადაჭრას რომ დავინყებ სამართებელი დაბლაგვდება
ხოლო რელსებზე რომ დავწვები
მეისრე მატარებელს სხვა ლიანდაგზე გადაიყვანს

აი ასეთი უიღბლო ვარ
ამიტომ მიმიღეთ სამსახურში
ბატონო დირექტორო

CARTA D'ANTIMOTIVACIÓ

Quan m'enfili a la barana del pont s'eixugarà el riu.
Quan nedi mar endins s'obriran les aigües.
Quan em pengi del sostre es trencarà la corda.
Quan em posi la pastilla a la boca s'endolcirà l'arsènic.
Quan posi el cap al forn Gazprom tallarà el gas.
Quan salti de la teulada se m'obrirà un paracaigudes a l'esquena.
Quan em posi la pistola a la templa s'encallarà la bala.
Quan comenci a tallar-me les venes s'es mussarà la navalla.
I quan m'estiri sobre la via del tren el guardaagulles desviarà el comboi.

Soc així de desgraciat:
doni'm la feina, sisplau,
senyor director.

ოცდათორმეტი წლის ასაკში, სწორედ ახლა,
დღეს რომ გამეგო პირველად რომ მოკვდავია ადამიანი,
ნეტა როგორ დავინახავდი
ჩემი სახლის და ქალაქის შეჩვეულ ნივთებს:
მაჯის საათს,
თეფშებს,
აფიშებს,
გარდაცვლილი წინაპრების გადიდებულ ფოტოსურათებს,
ბავშვის მანეჟს,
ლაბადებს და ფეხსაცმელებს,
და ქუჩაში ავტომობილებს.

ოცდათორმეტი წლის ასაკში,
გაცვენილი თმებითა და სუსტი თირკმლებით
პირველად რომ გამეგონა
სიტყვა „სიკვდილი“,
დედა, და, ცოლი, ბავშვი, ხალხი ქუჩაში და
მეგობრები, ნაცნობები, თანამშრომლები
ნეტა როგორ შეიცვლიდნენ კანის ფერს და
მათი მზერა, მანერები და ლაპარაკი
ჩემს გულს როგორ გაეყრებოდა.

ავიტანდი?
ვერ ავიტანდი?

ოცდათორმეტი წლის ასაკში,
სწორედ ახლა, ამწუთას რომ
პირველად ეთქვა ვიღაცას რომ
სუყველანი უნდა მოკვდეთ ადრე თუ გვიან,
რა მოხდებოდა ამ ჩემს სულში,
ჩემს თვალებში,
თითისწვერებში -
ნეტა როგორ დავეყრდნობოდი ამის მერე
სანერ მაგიდას,
ნეტა როგორ გავაბოლებდი სიგარეტს და
ნეტა როგორ დავდგებოდი საბანაოდ ცხელი შხაპის ქვეშ -
ანდა როგორ შევახებდი ჩემს შვილს ხელს და გავილიმებდი,
ანდა როგორ დავითვლიდი ხელფასამდე შემორჩენილ ფულს,
ანდა როგორ ვიცეკვებდი,
ანდა როგორ ვიკოცნავებდი,
ანდა როგორ,
ო, ვიცოდე ნეტა როგორ
ავალერდი მაღლა თავს და
მზეს ზენიტში დავინახავდი...

A trenta-dos anys, ara mateix, avui,
si descobris per primer cop que l'ésser humà és mortal,
em pregunto com veuria
les coses de cada dia a casa i al carrer:
el rellotge de mà,
els plats,
els cartells,
les fotos ampliades dels avantpassats,
el bressol,
les gavardines i sabates,
els cotxes sobre l'asfalt.

A trenta-dos anys,
ara que em cauen els cabells i els ronyons em fan la guitza,
si sentia per primer cop
la paraula *mort*,
mare, germana, dona, fill, passants
i amics, coneguts i companys,
em pregunto com canviarien de color de pell,
com les seves maneres, paraules i mirades
em fugirien del cor.

¿Podria suportar-ho?
¿O no podria?

A trenta-dos anys,
ara mateix, en aquest precís instant,
si algú em deia per primer cop
que tard o d'hora tots hem de morir,
¿què em passaria a l'ànima i als ulls,
a les puntes dels dits?
Com em recolzaria a l'escriptori,
com m'encendria el cigarret,
com m'estaria a la dutxa sota l'aigua calenta,
com li agafaria la mà al meu fill i somriuria,
o com faria els números del mes,
com ballaria,
com faria petons,
com—
oh si sabés com alçaria el cap al cel
per veure el sol al seu zenit.

დეკლამაცია მიღმიერისთვის

მხოლოდ მოხუცი ქალები ისხდნენ ლექსის კითხვაზე.
მათ წინაშე რაღაცნაირად სევდიანი იყო გამოსვლა.
პოეტს ხომ მუდამ ურჩევნია,
ახალგაზრდები როცა უსმენენ.
და ვითომ რატომ?
ახალგაზრდას უკეთ ესმის პოეზიისა?
არა, ალბათ მას, სცენაზე მდგარს,
გულუბრყვილოდ უხარია,
ლამაზი, ქორფა სხეული როცა
ითვისებს ხოლმე მის ნაჯახირევს.
შეიძლება იმედი აქვს, რომ
ახალგაზრდებმა თუ მოუსმინეს,
შეიგრძნეს და დაიმახსოვრეს,
უფრო მეტხანს გაძლებს მისი საწყალი ლექსი
ცოდვილ მიწაზე.
არადა იქნებ პირიქითა სჯობს?
უკეთესია, რაც უფრო მალე წავა იმქვეყნად,
ის, ვინც ჩვენს ლექსს ყური დაუგდო?
რაც მალე წავა,
ხომ უფრო დროზე მიიტანს სათქმელს იმ სამყაროში,
რის შეცნობასაც
ამ სტრიქონების წერით ვცდილობდით.
და რომ მიიტანს,
მერე კიდევ გადამოწმდება.
რა ჯობია,
ჩვენმა ფიქრებმა აქ, მიწაზე იხოხილონ,
თუ ზეცაში გაიარონ ბოლო კონტროლი?

* * *

დამთავრდა კითხვა.
კიბესთან ვდგავარ, ვწევი ჩემთვის.
ხელჯოხიანი ერთი ქალი,
ჩემს საღამოს რომ ესწრებოდა,
ჩემს მთარგმნელს და კიდევ ერთ კაცს
გაჭირვებით დაბლა ჩამოჰყავთ.
შავი სათვალე უკეთია,
მგონი თვალშიც ვერ იხედება.
მერე მეორე ქალიც გამოჩნდა.
ასეთივე ხელჯოხიანი.
მასაც ორნი დაეხმარნენ,
მიიყვანეს მანქანასთან,
ფრთხილად ჩასვეს,
მოწინებით დაემშვიდობნენ.
აღცქვიმერი თუ არა სჭირთ,
იმედია, რომელიმე მალე აიტანს
ჩემს ნაფიქრს ცაში...

* * *

DECLAMACIÓ PEL MÉS ENLLÀ

Al recital només hi havia velletes.
I era trist, segons com, actuar davant seu.
Un poeta sempre prefereix
que l'escoltin els joves.
¿I això per què?
¿És que els joves entenen millor la poesia?
No: potser és que des de l'escenari
l'alegra ingènuament
que un cos bonic i àgil
digereixi el fruit del seu patiment.
Potser té l'esperança
que si els joves l'escolten,
el viuen i el recorden,
el seu pobre poema durarà
més temps sobre la terra pecadora.
Però potser seria millor a l'inrevés.
Potser és millor que qui escolti el poema
se'n vagi abans a l'altre món.
Com més aviat se n'hi vagi
més aviat arribaran els nostres versos a aquell món
que intentàvem conèixer a través d'ells.
I quan hi arribin
allà els revisaran.
¿Què és millor,
que els pensaments s'arrosseguin per aquesta terra
o que passin l'últim control al cel?

* * *

S'acaba el recital.
Em quedo a les escales, fumant entotsolat.
A una dona amb bastó
que surt del recital
l'ajuden a baixar esforçadament
el meu traductor i un altre home.
Porta ulleres fosques,
deu ser que no hi veu bé.
I ara apareix una altra dona.
També porta bastó.
L'ajuden els mateixos, com abans.
I les porten al cotxe,
fan que hi entrin amb cura,
diuen adeu amb molta educació.
Si no tenen Alzheimer
espero que aviat alguna d'elles porti
els meus pensaments al cel...

* * *

გამიხარდა რალაცნაირად.
თან ცოტა დავფრთხი.
ამოვიღე ამონაბეჭდი ფურცლები და
ცოტა ხნის წინ წაკითხული სტრიქონები
კიდევ ერთხელ გადავამოწმე...

Em vaig notar estranyament content
i una mica espantat.
Vaig treure els fulls impresos
i vaig repassar els versos que acabava de llegir.

მიწას ვთხრიდი და
ცას რას ერჩიო - მისაყვედურეს.
ცაში ავიჭერი და
როდემდე უნდა ჩიჩქნო მიწაო - შემარცხვინეს.
ჩრდილოეთით წავედი და —
დავიხუთე.
სამხრეთით წავედი და —
გავიყინე.
დასავლეთით წავედი და —
ჩალმიანებს გადავეყარე.
აღმოსავლეთით წავედი და —
დემოკრატია დამხვდა.
ფეხი არ მოვიცვალე და —
რით ვერ დაეტიე შენს ადგილასო — დამიტატანეს.
შევიყვარე და —
შემიძულეს.
შევიძულე და —
შემიყვარეს.

დალაგდა ყველაფერი.

Cavava la terra
i van córrer a retreure-m'ho:
deixa el cel en pau.
Vaig pujar al cel i van mirar d'averkonyir-me:
fins quan cavaràs la terra, tu.
Vaig anar al nord
—quin fart de suar.
Vaig anar al sud
—em vaig quedar glaçat.
Vaig anar a l'oest
i hi vaig trobar uns homes amb turbants.
Vaig anar a l'est
i hi vaig trobar la democràcia.
Em vaig quedar ben quiet
i em van renyar: per què no et mous de lloc.
Vaig estimar
i em van odiar.
Vaig odiar
i em van estimar.

Així es va arreglar tot.

XX საუკუნის დასასრულის პოეტი

აი, შეხედეთ, მოდის ისიც,
XX საუკუნის დასასრულის პოეტი.
მას ხელიდან გააგდებინეს ყვავილების თაიგულები და ვარსკვლავები,
ხოლო პირიდან ამოაგლიჯეს
სიყვარული, ერთგულება, მშვენიერება, სილამაზე
და მსგავსი კოხტაპრუნა სიტყვები.
აი, შეხედეთ, მოდის ისიც,
აცვია ჯინსები, ხელში უჭირავს ცარიელი ბოთლებით სავსე ჩანთა და
მინის ტარის მიმღები პუნქტისაკენ მიემართება.
მას აქვს პესიმიზმით გამოტენილი თავი და ცარიელი ჯიბეები.
მას გული ერევა რითმიანი ლექსებისა და
პოლიტიკური სტატიების კითხვისას.
მან იცის, რომ საუკუნის უზარმაზარი საავადმყოფოს
რეანიმაციულ განყოფილებაში აგდია პოეზია და ის და მისთანანი
სასონარკვეთით ღამობენ კლინიკური სიკვდილიდან მის გამოყვანას.
ის და მისთანანი - XX საუკუნის დასასრულის პოეზიის კლოუნები.
ცირკი მოკვდა! მოკვდება პოეზიაც! -
ხარხარებენ მილიონიანი ქალქები თავიანთი მყრალი ხახებით.
და ისიც, ამ ხახაში ჩავარდნილი, მილასლასებს მის ენაზე - ქუჩაზე
და აკვირდება საგნებს,
რომლებიც ხელში შეაჩეჩეს ვარსკვლავების და ვარდების ნაცვლად:
ტრამვაი, ასფალტი, კანალიზაცია, ბენზინი,
ერთჯერადი შპრიცი, ტრანსფორმატორი...
აი, ამ სიტყვების ხარახურისგან უნდა ააწყოს
„კონსტრუქტორი“ პოეზიისა.
XX საუკუნის დასასრული... — ძნელია დაიბადო სუფთა ჰაერზე,
ძნელია დაიბადო სიყვარულის ნიადაგზე მომხდარი
სქესობრივი აქტის შედეგად,
ძნელია დაიბადო საკეისრო კვეთის გარეშე,
ძნელია დაიბადო და სიცოცხლე არ დაგაყვედრონ,
ძნელია დაიბადო პოეტად და არ გიწოდონ ტაკიმახარა,
ძნელია დაიბადო XX საუკუნის მეორე ნახევარში,
ძნელია დაიბადო...
და ისიც დაიბადა გაჭირვებით, კონვულსიებში,
დაიბადა პოეტი-ჯამბაზი,
ტვინში ჩააყარეს ახლადგამოჩარხული სიტყვების ჯართი,
რათა ოკრობოკრო სტრიქონებად გადაადნოს და
მერე მასზე, როგორც ბენჯის ხიდზე, ისე გაიაროს.
და აი, მიქანაობს ისიც მინის ტარის მიმღები პუნქტისაკენ,
ის, XX საუკუნის დასასრულის პესიმიზმით გამოტენილი პოეტი,
და ხელში ჩანთა უჭირავს, ცარიელი ბოთლებით სავსე...

EL POETA DE FINALS DEL SEGLE XX

Aquí el teniu, mireu, per allà arriba
el poeta de finals del segle xx.
Van fer-li llençar els rams de flors i les estrelles,
li van arrencar de la boca
l'amor, la fidelitat, la bellesa
i grans paraules per l'estil.
Mireu, sí, és ell que arriba
amb els texans i una bossa a la mà amb ampolles buides:
va cap al punt de reciclatge.
Té el cap farcit de pessimisme i les butxaques buides.
Li regiren l'estómac els versos rimats
i els articles sobre política.
Sap que la poesia jeu a l'enorme hospital del segle,
a la unitat de cures intensives, i que ell i els seus
intenten salvar-la desesperadament d'una mort clínica.
Ell i els seus: els bufons de finals del xx.
El circ ha mort! Morirà també la poesia.
Es pixen de riure les ciutats milionàries de boques putrefactes.
I ell, ficat en aquesta boca, camina exhaust sobre la llengua,
al carrer, mirant les coses
que li van encolomar a canvi d'estrelles i roses:
el tramvia, l'asfalt, les clavegueres,
la gasolina, les xeringues, el transformador...
Amb aquestes restes ha de treballar
el Constructor de poesia.
Finals del segle xx... És difícil néixer en l'aire pur,
és difícil néixer fruit d'un acte sexual amorós,
és difícil néixer sense cesària,
és difícil néixer i que no t'ho retreguin,
és difícil néixer poeta i que no et diguin bufó,
és difícil néixer a la segona meitat del xx,
és difícil néixer...
I ell va néixer difícilment, entre convulsions,
va néixer poeta-bufó,
i li van entaforar al caparró la ferralla dels neologismes,
per desfer els seus versos corbs
i passar-hi per sobre com per un pont penjant.
I aquí el teniu, tentinejant cap al contenidor de reciclatge,
ell, el poeta del pessimisme de finals del xx,
amb una bossa a la mà plena d'ampolles buides...

პოეზიის ბოლო

სიტყვებმა ძალიან იმატა.
ეს იმიტომ, რომ ძალიან იმატა ყოფითმა ნივთებმა,
სამეცნიერო-ტექნიკურმა ტერმინოლოგიამ,
ყველაფრის აღწერისა და დაფიქსირების მოთხოვნილებამ...
ისინი იბადებიან ერთ ენაში
და მერე იწყებენ მოუსვენარ მოძრაობას -
გაუჩერებლად გადადიან სხვა ენებში.
ახალი სიტყვები ძირითადად უხეშია.
ისინი ძველ, რბილ და ნაზ სიტყვებს ეჯახებიან.
ადრე ეს საინტერესო ეფექტს ქმნიდა.
ამ ავარიებისაგან კარგ პოეტებს შთამბეჭდავი ლექსები გამოჰყავდათ.
მაგრამ თანდათან კრიტიკულ ზღვარს მიაღწიეს.
ავარიების ინტენსივობა უკვე ანგრევს პოეზიას.
მარტო ძველი სიტყვებით წერა სამარცხვინო და სასაცილოა.
მარტო ახალი სიტყვებით - შეუძლებელი.
ანუ საჭიროა ორივეთი ერთდროულად მოქმედება.
აუცილებელია, ახალი და უხეში დააჯახო ძველს და სათუთს.
თანაც ხშირად.
რომც არ გინდოდეს,
ეს ახალი აგრესიულია
და ცოტასაც თუ შეუშვებ ლექსში,
მთელ ნაკადს წამოიყოლებს.
ისინი უკვე ერთმანეთსაც ეჯახებიან სასტიკად.
უხდება ეს პოეზიას, განა არ უხდება,
მაგრამ კატასტროფულია უკვე ეს ყველაფერი.
უმაღლესი ოსტატობაც კი ვეღარ ჰყოფნით პოეტებს,
რომ ამ ავარიულობისგან სწორი ესთეტიკა შექმნან.
კარგი პოეტებიც კი თანდათან
სიტყვების არასწორი მართვის გამო დაიღუპებიან.
ლექსები კი ერთმანეთზე მიღწეილი სიტყვების გორებად იქცევა.
და ეს იქნება პოეზიის ბოლო.

LA FI DE LA POESIA

Les paraules han augmentat excessivament.
Perquè els objectes quotidians han augmentat excessivament.
La terminologia científicotècnica, la necessitat
de descriure-ho i fixar-ho tot...
Neixen en una llengua
i, inquietes, comencen a moure's:
passen sense parar a llengües noves.
Les paraules noves, que són brusques,
xoquen amb les velles, tendres i delicades.
Abans el xoc creava un efecte interessant.
D'aquests xocs els grans poetes en feien poemes impressionants.
Però de mica en mica hem arribat a un punt crític:
ara la intensitat dels xocs destrueix la poesia.
Escriure amb paraules velles és ridícul i patètic.
Escriure amb les noves, impossible.
Cal fer-ne servir de totes dues menes.
Cal fer xocar el que és nou i tosc amb el que és vell i delicat.
I cal fer-ho sovint.
Ni que no vulguis,
lo nou és agressiu
i si deixes que entri tot just un dit en el poema
n'arrossega tot el flux.
Els mots xoquen entre ells amb violència.
I això li prova, a la poesia, esclar que sí,
però tot és un desastre.
Ni l'ofici més refinat no és suficient perquè els poetes
creïn del caos una estètica com cal.
I els bons poetes aniran morint de mica en mica
perquè no saben menar les paraules.
I els poemes es convertiran en munts de paraules esventrades.
I serà la fi de la poesia.

1.

მარდად გადაიცვი მაისური.
მარდად გახურდი.
მარდად გადი მოედანზე და ბურთს დაეუფლე.
მარდად დაარტყი,
მარდად გაიტანე გოლი,
მარდად იზეიმე,
თორემ გამოვლენ მოედნის კიდეზე
ელექტროტაბელით ხელში
და მარდად გამოგცვლიან -
გრძელია სათადარიგოთა სკამი.

2.

შეხედე პელეს,
უხარისხო ყავის რეკლამას,
შეხედე მარადონას,
გასუქებულს ბუდას კარიკატურასავით,
გაიხსენე ესკობარი,
გულშემატკივართა მიერ დაბრედილი -
და გაიხადე მაისური,
დატოვე სტადიონი,
ჩაქინდრე თავი.

3.

მშვიდად გადაიცვი შავი მაისური,
სასტვენო მოიმარჯვე,
წითელ-ყვითელი ბარათები ჯიბეში ჩაილაგე,
გადი მოედანზე,
უსტვინე, იქნით ხელები,
ლანძღვა-გინება აიტანე -
ნუ იჩქარებ,
დროზე ადრე არ გამოგცვლიან.

4.

იყიდე ბილეთი,
შედი სტადიონზე,
იპოვე შენი ადგილი,
დაჯექი,
უყურე, როგორ დარბიან ბედისწერის შესაცვლელად,
შენს გასახარად თუ გულის გასახეთქად.
მზესუმზირა აკნატუნე,
ნუ იდარდებ,
მათი სირბილით შენი ცხოვრება
არ შეიცვლება.

EL FUTBOL

1.

Posa't la samarreta, ràpid.
Entra ràpid en calor.
Surt ràpid al camp i fes teva la pilota.
Xuta ràpid,
marca ràpid un gol
i celebra'l ràpid,
que si no sortiran a la banda
amb el taulell electrònic
i et canviaran ben ràpid:
hi ha molt d'espai a la banqueta.

2.

Mira Pelé
en un anunci de cafè penós.
Mira Maradona
com la caricatura d'un Buda obès.
Recorda Escobar,
assassinat pels seus mateixos seguidors –
i treu-te la samarreta,
surt de l'estadi,
acota el cap.

3.

Posa't tranquil·lament la samarreta negra,
pren el xiulet,
guarda a la butxaca la targeta vermella, la groga,
surt al camp,
xiula, mou els braços,
aguanta els insults.
No cal que corris,
no et canviaran abans d'hora.

4.

Compra l'entrada,
entra a l'estadi,
troba el teu lloc
i seu,
mira com corren per canviar el seu destí,
per fer-te content o entristir-te.
Menja una bossa de pipes
i no et preocupis:
ja poden córrer, no et canviaran la vida.

5.

წამოგორდი ტახტზე,
პულტი მოიმარჯვე,
ჩართე ტელევიზორი.
ყველაფერი შორს ხდება.
შორს ფეთქდება ბომბები,
შორს მღერიან და ცეკვავენ,
შორს გააქვთ და ვერ გააქვთ გოლები.
შორს იტანჯებიან.

6.

მარდად გადაიცვი მაისური.
მარდად გადაიცვი.

7.

ყველგან გამოგცვლიან.

5.

Tira't al sofà,
agafa el mando,
encén la tele.

Tot passa lluny.

Lluny exploten les bombes,
lluny canten i ballen,
lluny marquen gols o els fallen.
És lluny que pateixen.

6.

Corre, posa't la samarreta.
Corre a posar-te-la!

7.

Sigui on sigui, et canviaran.

LUPE GÓMEZ

Poeta, narradora i periodista. Llicenciada en Ciències de la Comunicació per la Universitat de Santiago de Compostela, ha col·laborat als diaris *El Correo Gallego*, *A Nosa Terra* i *Galicia Hoxe*, cosa que l'ha duta a formar un conjunt d'obres periodístiques, entrevistes i ressenyes literàries i teatrals.

Ha publicat narracions autobiogràfiques, llibres de converses, llibres adreçats a joves, obres de teatre i col·laboracions amb fotògrafs com Emilio Araújo i Javier Iglesias, en llibres de poesia i fotografia que reflexionen sobre el món del carnaval gallec i la violència de gènere.

El seu primer llibre de poesia va ser *Pornografía* (autoedició, 1995), al qual han seguit obres com *Camuflaxe* (Chan da Pólvora, Premi de la Crítica, 2017), *Montaña loga* (Espiral Maior, 2022) o *Salón de Té* (Xerais, 2023). L'últim llibre de versos que ha publicat és *Herbario da noite pecha* (Elvira, 2024), guardonat amb el premi Carlos Oroza. Aquesta primavera publicarà *A pintora*. *Caixóns de auga malva*, obra guanyadora del premi López Ardeiro.

Traducció d'Eduard Velasco

(Fisteus, Curtis, A Coruña, 1972)

TENDA DE COSMÉTICOS

No meu pobo
só había un costume,
camiñar co pelo solto
e os peitos caídos.

LIBERDADE

Correr,
costa abaixo,
chocando cos corno
das vacas.

ENFOQUE TEÓRICO

A muller é
un cristal
atravesado por
unha patria.

AUTOBIOGRAFÍA

Non sei o que digo.
Nunca o saberei.
Abrín o cuarto prohibido
e agora estou dentro.

BOTIGA DE COSMÈTICS

Al meu poble
només hi havia un costum,
caminar amb els cabells deslligats
i els pits caiguts.

LLIBERTAT

Córrer,
costa avall,
topant contra les banyes
de les vaques.

ENFOCAMENT TEÒRIC

La dona és
un vidre
travessat per
una pàtria.

AUTOBIOGRAFIA

No sé què dic.
No ho sabré mai.
He obert l'habitació prohibida
i ara soc a dins.

A FALA

Falar galego envolta
do estómago
da miña nai.

MONECAS «NANCY» LOIRAS

Nunca houbo montañas
nas miñas monecas.
Eran totalmente planas
e azuis e eu poñíalles
vestidos para adornalas,
para rirme delas,
disfrazar as miñas bágoas,
saltar sobre a cociña
con catro pés. Soñaba
con ter moitas caras
e deixar de ser lista.

ESTADO DE ALERTA

Eu vin chover
todas as tardes da miña
infancia.
Ninguén era capaz de me tapar
os labios.
Eu non deixaba
que abusasen
fronte a min.

LA PARLA

Parlar gallec embolcallada
amb l'estómac
de la meva mare.

NINES «NANCY» ROSSES

No hi va haver mai muntanyes,
a les meves nines.
Eren totalment planes
i blaves i jo els posava
vestits per abillar-les,
per riure-me'n,
disfressar les meves llàgrimes,
saltar al damunt de la cuina
de quatre grapes. Somiava
a tenir moltes cares
i deixar de ser llesta.

ESTAT D'ALERTA

Jo vaig veure ploure
cada tarda de la meva
infantesa.
Ningú no era capaç de tapar-me
els llavis.
Jo no deixava
que abusessin
davant meu.

E.X.B.

Non teño máis vestidos
que os que me regalan
na escola.
Pórtanse ben comigo.
Eu nunca me apoio
nos nenos grandes
porque me tiran
— son capaces—.
¿De que vale que
me despeñe e
morra xogando?

INDEPENDENCIA

Aplastarei a matriz que
me envolve para volver a
amar e sentir o meu útero
libre e aberto. Fareino con
amor, con poesía, con présa.

EN TODAS PARTES

Vexo subversión
nos montes, no debuxo dunha
grúa, nas nenas de máis
de sete anos.

E.G.B.

No tinc altres vestits
que els que em regalen
a l'escola.
Es porten bé amb mi.
Jo no em recolzo mai
en els nens grans
perquè em tiren
—en són capaços.
¿De què val que
m'estimbi i
em mori jugant?

INDEPENDÈNCIA

Esclafaré la matriu que
m'embolcalla per tornar a
estimar i sentir el meu úter
lliure i obert. Ho faré amb
amor, amb poesia, amb pressa.

A TOT ARREU

Veig subversió
a les muntanyes, en el dibuix d'una
grua, en les nenes de més
de set anys.

Miña nai é tan doce
como as monecas
que me mercaron.
E ninguén mercou
a miña nai. Encontreina.

Eu tiña forza
para tirar forte o balón
pero non por iso
era un neno.

Era un día libre,
sen colexio.
Esperábate dende sempre,
aínda que non sexas
o que amo.

Miráchesme
como se eu viñera
de moi lonxe.
Tocáchesme o pelo
e na nenez
había xa autonomía.

Ma mare és tan dolça
com les nines
que em van comprar.
I no la va comprar ningú,
la meva mare. La vaig
trobar.

Jo tenia força
per llançar fort la pilota,
però això no feia
que fos un nen.

Era un dia lliure,
sense escola.
T'esperava des de sempre,
encara que no siguis
el que estimo.

Vas mirar-me
com si jo hagués vingut
de molt lluny.
Vas tocar-me els cabells
i en la infantesa
ja hi havia autonomia.

Quixera ser
o sitio
máis negro
e máis alegre
de todos os pobos.

Galicia:
tes a forza
de romperme os ollos.

Se non foses
sensible
iríame
como unha vaca
soa na miña historia.

Gústame chorar.
Ir lonxe.
E tirar terra.

Voldria ser
l'indret
més negre
i més alegre
de tots els pobles.

Galícia:
tens la força
de trencar-me els ulls.

Si no fossis
sensible
me n'aniria
com una vaca
sola en la meva història.

M'agrada plorar.
Anar lluny.
I tirar terra.

Sangrar sobre o río
vendo marchar e correr
as bágoas.

Hai esquinas
violentas
na alegría.

Esquecinte
nos servicios,
fumando,
cunhas tetas
que medraban
e medraban.

Vou ver as rúas
que quedaron baleiras
despois de verte.

Hoxe non podo
facer as miñas trenzas.
Fáltame
a túa axuda.

Sagnar sobre el riu
i veure anar-se'n i córrer
les llàgrimes.

Hi ha cantonades
violentes
en l'alegria.

T'he oblidat
als serveis,
fumant,
amb unes metes
que creixien
i creixien.

Vaig a veure els carrers
que han quedat buits
després de veure't.

Avui no puc
fer-me les trenes.
Em falta
el teu ajut.

Nai camuflada. Niño dos paxaros.
Aloumiño. Apertas lingüísticas.
Eu cazaba aves.

Afixécheste a encollerte ata desaparecer na néboa.

Nai da paciencia.
Filla da terra.
Anel de ouro.
Actriz felizmente camuflada
nos sublimes restos da paisaxe.
A túa cara colorada e cargada de traballo e entusiasmo.
O teu pelo ondulado en caudaloso río de auga verde.
Os ollos do pai, abertos á Natureza,
á conciencia limpa,
ás vacas íntimas,
á inocencia da chuvia,
á pureza das emocións, á luz sagrada do viño,
á misericordia das sensacións,
á poesía escondida no hórreo,
á memoria milagrosa.
Ollos abertos aos cánticos do carro,
ao fiel xugo,
ao fértil arado e á Santidade profunda do aire.

As mans do orballo cantaban hip hop.

Mare camuflada. Niu dels ocells.
Moixaina. Abraçades lingüístiques.
Jo caçava aus.

Et vas avesar a arronsar-te fins a desaparèixer entre la boira.

Mare de la paciència.
Filla de la terra.
Anell d'or.
Actriu feliçment camuflada
per les restes sublims del paisatge.
La teva cara roja i carregada de treball i d'entusiasme.
Els teus cabells ondulats com un riu cabalós d'aigua verda.
Els ulls del pare, oberts a la Natura,
a la consciència neta,
a les vaques íntimes,
a la innocència de la pluja,
a la puresa de les emocions,
a la llum sagrada del vi,
a la misericòrdia de les sensacions,
a la poesia amagada a dins de l'hórreo,
a la memòria miraculosa.
Ulls oberts als cànctics del carro,
al jou fidel,
a l'arada fèrtil i a la Santedat profunda de l'aire.

Les mans del plugim cantaven hip-hop.

«Como por ensalmo»: Ti eras a caligrafía amada de Galicia.

Iamos todos para a cama
e quedabas no silencio político da lareira.
Ás veces adormecías co queixo nas mans.
A aldea brillaba, como unha guerrilleira
do Vietcong.

A morte é un proxecto político.

Tocar a columna vertebral da montaña
vértebra a vértebra.

Recoller, recordar e gardar os fragmentos rotos.

«Salmo responsorial»: A Lingua resiste no estómago dun agricultor morto.

«Com un eixarm»: Tu eres la cal·ligrafia estimada de Galícia.

Ens en anàvem tots al llit
i et quedaves en el silenci polític del foc a terra.
De vegades t'adormies amb el formatge a les mans.
L'aldea brillava, com una guerrillera
del Vietcong.

La mort és un projecte polític.

Tocar la columna vertebral de la muntanya
vèrtebra a vèrtebra.

Recollir, recordar i desar-ne els fragments trencats.

«Salm responsorial»: La llengua resisteix dins l'estómac d'un agricultor mort.

Gústame máis
escribir cartas para persoas mortas que para persoas vivas. Os mortos
escoitades mellor. As nais nunca morredes. Transformádesvos en
sangue púrpura de Baudelaire.
Licor de mora.

M'agrada més
escriure cartes a persones mortes que no pas a persones vives. Els morts
escolteu més bé. Les mares no us moriu mai. Us transformeu en
sang púrpura de Baudelaire.
Licor de mora.

O ritmo da vida era un ballet de auga xorda.

Os nenos, con moito esforzo,
 escriben os nomes clandestinos
 das monecas de trapo
 en pequenos papeis que
aparecen ciscados no chan.

O pranto das roseiras
percute nos oídos
místicos
das cousas.

A xente levaba
 os ranchos á feira
 nos carros das vacas.
A noite era un rubí
 que adelgazaba lentamente.
Brillaban os tesouros
 nos beizos autoritarios
 dun garda civil.

El ritme de la vida era un ballet d'aigua sorda.

Els nens, amb molt d'esforç,
 escriuen els noms clandestins
 de les nines de drap
 en papers petits que
apareixen escampats per terra.

El plor dels rosers
percut a les oïdes
místiques
de les coses.

La gent portava
 els garrins a la fira
 amb els carros de les vaques.
La nit era un robí
 que s'aprimava lentament.
Brillaven els tresors
 als llavis autoritaris
 d'un guàrdia civil.

Entrevistei a curandeira para un periódico de Santiago de Compostela. A súa mirada era un país de cancións analfabetas. Confesoume que lle gustaría saber ler para perfeccionar as súas técnicas de muller sabia. Ela era un océano de perlas na farta escuridade dun meigallo. Nunca esquecerei as promesas que a miña veciña escribía no papel pobre dunha parede negra. Así eran as nosas casas. Verdes e sublevadas por fóra. Extrema sombra de sanatorio na delicada pedra dun lume oco por dentro. Ante as miñas preguntas de periodista, ela abría un acordeón de tempestades antigas. Contestaba de forma serena, coa frescura do resío que mollaba lentamente a nosa liturxia de silencios abrazados.

A Transición Democrática de España
era un tren eléctrico que inauguraba
sombras de horas tépedas nas
vísceras quentes da mocidade.

O silencio é unha festa
de patacas brillantes
na escuridade da terra.

Vaig entrevistar la remeiera per a un diari de Santiago de Compostela. La seva mirada era un país de cançons analfabetes. Em va confessar que li hauria agradat saber llegir per perfeccionar les seves tècniques de dona sàvia. Ella era un oceà de perles en l'abundosa foscor d'un embruix. No oblidaré mai les promeses que la meva veïna escrivia sobre el paper pobre d'una paret negra. Així eren les nostres cases. Verdes i insurrectes per fora. Extrema ombra de sanatori a la pedra delicada d'un foc buit per dins. Davant de les meves preguntes de periodista, ella obria un acordió de tempestes antigues. Contestava amb serenitat, amb la frescor de la rosada que amarava lentament la nostra litúrgia de silencis abraçats.

La Transició Democràtica d'Espanya
era un tren elèctric que inaugurava
ombres d'hores tèbies a les
vísceres calentes de la joventut.

El silenci és una festa
de patates brillants
a la foscor de la terra.

O repoteiro de prensa e a muiñeira camiñaban xuntos pola pista para ir á misa na mañá de domingo. Ben vestidos, ben lavados, ben peiteados. Os carballos rexos e as palanganas interiores da néboa buscaban acubillo nas mans rezadoras da sombra. O vento retorcíase na inmaculada espiral da eira. Pilara era terrón de áxil beleza. Fronteira que nos separaba e nos achegaba co universo.

O periodista durmía e esperaba un barco de gallardía luminosa.

O ollo da vaca negra
é un burato que
perfora a escuridade
total dos incendios.

O amor das cousas
mancaba como a voz
dun can ferido que
viña desde moi lonxe.

El reporter de premsa i la molinera caminaven plegats per la pista per anar a missa el matí de diumenge. Ben mudats, ben rentats, ben pentinats. Els roures fermes i les palanganes interiors de la boira buscaven un recer a les mans resadores de l'ombra. El vent es retorçava en la immaculada espiral de l'era. La Pilara era terròs de bellesa àgil. Frontera que ens separava i ens acostava amb l'univers.

El periodista dormia i esperava un vaixell de gallardia lluminosa.

L'ull de la vaca negra
és un forat que
perfora la foscor
total dels incendis.

L'amor de les coses
feia mal com la veu
d'un gos ferit que
venia des de molt lluny.

MÁRTON SIMON

(Kalocsa, Hongria, 1984)

Poeta, intèrpret i traductor, té un màster en estudis japonesos i és organitzador d'esdeveniments poètics. L'any 2024 va crear el seu propi segell editorial independent, Okapi Press, amb el qual va començar editant la seva poesia, si bé ha anat creixent amb fanzíns i altres edicions alternatives.

Des del 2004 ha publicat cinc reculls de poesia i un àlbum de *spoken word*. Ha rebut la medalla Makói ha gaudit de diverses beques literàries, entre les quals la MacDowell, la Móricz Zsigmond Literary Fellowship, la Visegrad Fund Literary Fellowship i la Horváth Péter Literary Fellowship, que celebra el millor escriptor hongarès menor de trenta-cinc anys.

La seva obra ha estat traduïda a l'alemany, el polonès, el turc, el romanès i el búlgar. El seu primer recull de poesia, *Songs for 3:45 AM*, es va publicar per primera vegada en anglès l'any 2021 a l'editorial The Offending Adam Press.

A VILÁG LEGKOSZOSABB POHARAI

Nem merem bevallani

a növényes applikációnak,
hogymeghalt
a fokföldi ibolya.

Hogy megöltük, túlzás.

Akármit csináltunk vele,
lehetetlen volt
megmenteni.
Néztük kétségbeesetten,

kivittük a konyhába,
bevittük a konyhából,

a tehetetlen kínlódásban.
Sokáig nem szenvedett,

mi egy kicsit azóta is, pedig

nem valami nagy tapasztalat
a pusztulás banalitása.

Hiába hordod neki,
hiába viszed neki,
hiába engeded ki a csapat,
ahogy kérte.

A te tekinteted tiszta víz.
Az én szemeim a világ legkoszosabb poharai.

Emiatt van, hogy még mindig jönnek,
csak jönnek az értesítések,
kapom őket,
és mindig rosszkor,

egy megoldhatatlan probléma
azonnali megoldására felszólító
szenvtelen imperatívusz
nyers darabkáit,

amikre kénytelen vagyok azt hazudni,
hogy minden rendben

a fokföldi ibolyával,

ELS GOTS MÉS BRUTS DEL MÓN

No goso confessar
a l'aplicació de plantes
que
s'ha mort
la violeta africana.

Dir que l'hem matat seria massa.

No hi podíem fer res,
era impossible
de salvar-la.
L'observàvem desesperats,

la portàvem a la cuina,
la trèiem de la cuina,
mentre patíem impotents.

No sofria gaire, ella,
nosaltres sí, i encara sofrim,
tot i que la banalitat
de la mort
no és gran cosa.

Ja li pots portar coses,
ja n'hi pots dur,
ja pots deixar córrer l'aigua de l'aixeta
tal com et demana.

La teva mirada és aigua neta.
Els meus ulls,
els gots més bruts del món.

És per això que encara m'arriben,
i tornen a arribar-me, les notificacions,
i les rebo
sempre en el pitjor moment,

fragments crus
d'un imperatiu impassible
que m'exigeix resoldre immediatament
problemes irresolubles,

I com a resposta he de mentir
dient que tot va bé

amb la violeta africana,

que viu i floreix,
amb la seva felicitat

él és virul,
májlila, hibátlan boldogságát
ölelésre tárva,

hogy viszonyunk rendezett,
hangulata kiváló.

Ilyen, ha nem tudom pontosan,
mit csinálok, és végképp nem,
hogy meddig lehet még csinálni.

Veszek időnként
egy dobozos vanília pudingot,
azt képzelem,
valamelyik halott rokonomtól kaptam,
hazaviszem és
kapkodva, egyben megeszem az egészet.

Pedig nem is szeretem.

De egy ponton talán mégis be kell majd ismerni,
hogy elszúrtuk,

hogy végig olyasmitől rettegtünk,
ami régen megtörtént,
és semmilyen röhejes öngyötréstől
nem lesz könnyebb

a letagadhatatlan,
furcsa
felelősség,

a tragédiában, hogy minden úgy van, ahogyan van.

És nincs olyan
égitest,
betűhalmaz,
vagy távoli kontinens,
ami visszahozhatná

azt a kurva virágot.

Nézni lehet
a régi fotókon, milyen egészséges.

Mennyivel elviselhetőbb
magunkat sajnálni ahelyett, akit tényleg kéne.
Otthonossá tenni vele a daráló belsejét.

púrpura i perfecta
ben oberta, disposada a una abraçada,

que la nostra relació és estable,
i el seu estat d'ànim, excel·lent.

Això passa quan no sé exactament
què faig, i encara menys
fins quan ho puc fer, encara.

De tant en tant compro
un flam de vainilla de pot,
i m'imagino
que me l'ha regalat
algun familiar mort.
Me l'emporto a casa
i me'l menjo tot a correuita.

I és que ni tan sols m'agrada.

Però, potser, en algun moment,
haurem d'admetre
que l'haviem cagada,

que tota l'estona ens horroritzava
una cosa que ja havia passat,
i que cap autotortura ridícula
no farà més lleugera
la responsabilitat
estranya i innegable
en aquesta tragèdia on tot és
el que és.

I no hi ha cap
planeta,
cap conjunt de lletres
ni cap continent llunyà
que pugui tornar-nos
aquella puta planta.

Només es pot veure
en les fotos d'abans, com n'estava, de sana.

És molt més fàcil
compadir-nos de nosaltres mateixos
que de qui realment caldria.
Així fem més acollidor
l'interior de la trituradora.

A virágcserep
a sírgödör ellentéte.

Bár ez nagyjából pont ugyanannyit jelent,
mint amikor bemondja a tévé, hogy

a banánvirág szíve sárga.

El test de flors
és el contrari d'una tomba.

Tot i que això vol dir més o menys el mateix
que quan diuen a la tele que

el cor de la flor del bananer és groc.

Arra mentem ki éjszaka, hogy egy gyerek áll az előszobában a nyitott hűtő előtt és a málnát eszi, amit tegnap vettem 3 dollárért. Hetek óta itt vagyok és egy szót sem sikerült írni, csak járkálok és szédülök a hidegben, hallgatok, mint a behavazott napelemek. A hűtőm egyébként majdnem üres, csak ez a málna volt benne, a répatortát és a tápióka pudingot tegnap megettem, egy ebédre maradt narancs figyel még benne valahol. Idáig egy olasz filmet néztem, amitől azt éreztem, jelentőségteljes vagyok és szemtelen, akár a templomi perselybe dobott kaparós sorsjegy hegedűszóval a háttérben. Nem volt nagyon jó, de legalább addig sem kellett arra gondolnom, hogy eltűntek a szavak a fejemből, nulla van, végtelen hómező terpeszkedik az agyam helyén, és hetek óta úgy lépkedek benne, megyek rajta keresztül, mint akit egy divatbemutatón önmagának öltöztettek, és most nem tudja, hogy pózoljon a némán bámuló fák előtt. Erről a gyerekről kezdtem el írni még az elején egyébként, sőt írtam is róla néhány nagyon gyenge szöveget, nem közepeset, nem fáradtat, nem fantáziátlant, egyszerűen rosszat, mielőtt végleg elfogytak a szavaim, újra és újra megírtam egy rossz verset erről a gyerekről, egyre tanácstalanabban, hogy mi a baj. Az lehet hasonló érzés, amikor valaki rájön, hogy mégsem evangélista. Amikor aztán elfogytak a szavak, arra gondoltam, túl vagyunk a dolgon, nem érdekel az egész, a hátra lévő időt kibekkelem valahogy, írásnak látszó tevékenységekkel, erre tessék, ma arra mentem ki éjszaka, hogy kint áll a gyerek az előszobában a nyitott hűtő előtt, egyből megismertem, hogy ő az, holott képet sosem láttam róla, csak egy cikket olvastam, arról szólt, hogyan mészárolták le a fél családjával együtt, mert nem voltak hajlandóak elmenekülni, mielőtt elérte őket a front. Ha lehetek őszinte, annyira azért nem örültem neki, hogy megeszi a málnát, amit reggelire tartogattam, de mindegy, ráadásul egy kazal rosszabbnál rosszabb versen keresztül kísértett már, bármi mással szívesebben foglalkoztam volna, mint vele, nemhogy hajlandó lettem volna népem túlnyomó többségéhez csatlakozva úgy tenni, mintha nem lenne háború a közvetlen szomszédunkban, de azt terveztem, növesztek még három kezét, hogy egyszerre foghassam be a szemem, a fülem, és a szám, ehelyett, mondom, ott állt és a koszos, véres ujjaival a málnásdobozban turkált, én meg hirtelen

Aquesta nit he sortit al vestíbul i hi he trobat un nen palplantat al davant la nevera oberta menjant-se els gerds que vaig comprar ahir per 3 dòlars. Fa setmanes que soc aquí i no he aconseguit d'escriure ni una paraula, fa fred, i jo vago i em marejo, callo com les plaques solars colgades de neu. Tinc la nevera, d'altra banda, gairebé buida, només hi havia aquests gerds i una taronja que em va sobrar d'algun dinar amagada en algun racó; el pastís de pastanaga i el púding de tapioca me'ls vaig menjar ahir. Fins ara, he mirat una pel·lícula italiana que m'ha fet sentir important i descarat, talment una butlleta de rasca i guanya tirada en un caixonet d'almoines d'una església amb el so d'un violí de fons. No era gaire bona, però almenys no em feia pensar que m'han desaparegut les paraules del cap, res de res, infinits camps nevats ocupant-me tot el cervell, fa setmanes que m'hi passejo, els travesso com aquell que va vestit d'ell mateix en una desfilada de moda i no sap quines postures fer davant dels arbres que el contemplen en silenci. D'aquest nen, d'altra banda, ja n'havia començat a escriure alguna cosa al principi, tot i que eren textos fluixos, no pas mediocres ni gastats ni poc imaginatius, eren senzillament dolents; abans que se m'acabessin les paraules, vaig escriure una vegada i una altra un poema dolent sobre aquest nen, cada cop més desconcertat per quin problema hi havia. Podria ser una sensació semblant a la d'algú que s'adonés que, després de tot, no és cap evangelista. Quan se'm van acabar les paraules, vaig pensar que ens en sortiríem, que tot plegat era igual, que el temps que quedava ja aniria tirant com pogués amb activitats semblants a escriure, i mira, aquesta nit he sortit perquè a fora al vestíbul hi havia un nen palplantat al davant la nevera oberta, i he sabut del cert que era ell, tot i que no n'havia vist mai cap fotografia, només n'havia llegit una notícia que deia que l'havien massacrada amb mitja família perquè no estaven disposats a fugir abans no arribés el front. Si puc ser sincer, no m'ha fet gaire gràcia que se'm mengés els gerds que guardava per esmorzar, però és igual, ja m'ha empaitat per un pilot de poemes com més va més dolents, m'estimaria més dedicar-me a alguna altra cosa que no fos ell, no és pas que estigui disposat a actuar com la majoria aclaparadora del meu poble i fer com si no hi hagués guerra al país veí, però havia pensat de deixar-me créixer una

már nem is emlékeztem, miért akartam róla írni, nyilván a büntudat miatt, hogy vele ellentétben élek, hogy engem nem vert agyon a húgommal együtt puskatussal valami állat, de hát ez az én fotelben nevelt büntudatom így magában annyira langyos és elcsépett, amolyan kínos értelmiségi hobbi, még jó, hogy nem tudtam megírni, mert akkor most el kéne mesélnem neki, és elsüllyednék a szegyénytől, itt az előszoba küszöbén, így csak bámultam szavak híján, hosszan, ahogy eszi a dobozból a málnát kényelmesen, egyesével, rám se nézve, így álltunk ketten a fagypont körüli fényben, amíg oda nem lépett hozzám, hogy a kezembe adja az utolsó szemet, és suttogva azt mondja, semmi baj, ő már látta Istent, mert Isten egy 30 dolláros tajvani gyártmányú játékdron, amiről egy 157 dolláros aknagránát lóg távirányítással kioldható dróthevederen, én pedig nyugodtan írok, amit akarok, őt igazán nem érdekli, és bámuljak nyugodtan hetente ezer órát a fekete iszonyatba, mert az sem, csak ezt a kettőt inkább ne keverjem össze, és elhallgat, kint hajnalodni kezd, és szarvasok futnak a hóban a lövések irányába, és tanácsalanságomban azt mondom, van még egy szem narancs, ebédre maradt, nem kéri-e? Azt mondja, pizsamában van, nincs zsebe.

tercera mà per poder-me tapar els ulls, les orelles i la boca tots alhora, i en comptes de tot això, ja us dic, s'estava allà, furgant a la capsa de gerds amb els dits ronyosos, plens de sang, i tot d'una ja ni recordo per què volia escriure'n un poema, sens dubte tinc remordiments d'estar, al contrari que ell, viu, que a mi i a la meva germana no ens hagi mort algun bèstia a cops de culata, però vet aquí el meu remordiment pelat, criat en una butaca, tan tebi i trivial, una mena de hobby intel·lectual vergonyós, i encara bo que no ho hagi pogut escriure, perquè l'hi hauria d'explicar i em cauria la cara de vergonya, aquí, al llindar del vestíbul, de manera que, mancat de paraules, només he contemplat com es menjava de gust un per un els gerds de la capsa, sense mirar-me, tots dos palplantats en aquella llum al voltant del punt de congelació, fins que se m'ha acostat per posar-me l'últim gerd a la mà, i m'ha dit xiuxiuejant que no passa res, que ell ja ha vist Déu, perquè Déu és un dron de joguina de 30 dòlars fet a Taiwan del qual penja un obús de 157 dòlars que es pot deixar anar per control remot, que puc escriure el que vulgui tranquil·lament, que a ell de fet li és igual, que puc contemplar aquest horror negre mil hores a la setmana tranquil·lament, que això també li és igual, però que no barregi les dues coses, i ha callat, i ja començava a clarejar i els cèrvols corrien per la neu en direcció als trets, i totalment perplex li dic que tinc una taronja que m'ha quedat del dinar, si no la vol, i em diu que va en pijama, que no té butxaques.

Azért tartsd meg a titkaid,
mert úgy sosem derül ki, hogy mindenki
ugyanazzal a hat dologgal
operál.

Ne hízelegj magadnak a hibáid súlyával.
Ne a hiányukról azonosítsd a dolgokat.
Ne érj ki a lap széléig.
Ne komolytalankodj.

Egyetlen mozdulatsorba is kényelmesen
beleférnél, mint az idő – káromkodva hajolni
a felforrt motor fölé ezért igaz művészet.
Tükörbe nézni ornitológia.

Ami nem ellenállhatatlanul vicces,
az legtöbbször kibírhatatlanul szomorú.
Vagy persze egyik sem, csak ezüst,
mint a hold fényében a napraforgók.

X

Guarda't els secrets,
perquè així mai no es descobrirà
que tothom juga
amb les mateixes quatre coses.

No et facis la pilota amb el pes dels teus pecats.
No identifiquis les coses per la seva absència.
No arribis fins al marge del full.
No et prenguis les coses tan lleugerament.

Tot tu cabries còmodament en una sola seqüència de gestos, com el temps —ajupir-se,
renegant, sobre un motor bullent, és un autèntic art.
Mirar-se al mirall és ornitologia.

El que no és irresistiblement divertit
sol ser insuportablement trist.
O potser cap dels dos, només plata,
com els gira-sols a la llum de la lluna.

DES QUE SÉ QUE MAI NO ET PODRÉ FER TAN FELIÇ COM QUAN JUGUES AL TETRIS

Et vaig comprar
una Game Boy clàssica, molt antiga,

perquè poguessis jugar al Tetris.

Diuen
que altres parelles també fan servir
certes
joguines de parella,
estris,

a nosaltres ens ha tocat això.

Si hi penso bé, podria ser pitjor.

D'aquesta manera

Només m'ha costat
alguns anys
entendre que

simplement no tinc cap òrgan
amb el qual pugui provocar-te aquella mena de felicitat,

com la que tens
quan llences petites peces L i Z
en un pilot
fins que desapareixen,
moltes L i Z petites, petites

que, escrites unes després de les altres
semblarien bastant absurdes,
LLZZLZZZLZLZLLZLZLZLLZLZLZLZL
com si un gat hagués caminat sobre el teclat,
o una cosa semblant.

I també els quadrats i altres coses, és clar.

Però ho he superat, ja t'ho dic,

perquè ja sé que mai no et podré fer
tan feliç com quan jugues al Tetris,

així que no t'interrompo,

no et dic coses justament en el pitjor moment,
coses com
para un moment, que

bele akarok zokogni
mint egy szelet
vajás-mézes kenyérbe,
a tenyeredbe,

most rögtön,

és nem súgom a füledbe,
hogymint
te vagy nekem
a vér,
a béke,
az örület,
az egymillió megtekintés,

nem nézek direkt hangosan
béna videókat
fitneszbalesetekről vagy
vicces állatokról,

csak bámulom csöndben
a hullámokat,
esetleg úszom egyet,
vagy olvasom tovább a *Neuromancert*.

De kérlek, félre ne értsd ezt,

nem lett azért közöttünk semmiféle

távolság

attól még, hogy tudom, hogy sosem leszel
annyira boldog mellettem, mint amikor Tetrisezel,

épp ellenkezőleg,

valahogy ettől éreztem azt először igazán,
hogymint eljutottunk legbelülre,

mert akárhányszor látlak még pisilni, vagy
akárhány kávét főzök is neked,
akármit bocsátunk meg még egymásnak,
akármennyi rossz viccemet vagy kénytelen végighallgatni,
és akárhány idétlen verset írok rólad,
akármiféle boldogságra próbállak is rávenni
az ilyen-olyan szerveimmel,

mégis ez a legszentebb,
a közösen elfecsérelt idő.

vull plorar
amagant la cara en la teva mà
com en una llesca de
pa amb mantega i mel,

ara mateix,

i no et xiuxiuejo a l'orella
que tu ets per a mi
la sang,
la pau,
la folia,
la quantitat de visites que arriba al milió,

no miro expressament en veu alta vídeos ridículs
d'accidents de fitness o
animals graciosos,

només contemplo, en silenci,
les onades,
o potser nedo una mica,
o continuo llegint *Neuromancer*.

Però, sisplau, no em malinterpretis,

això no vol dir que hi hagi entre nosaltres

cap mena de distància,

només pel fet de saber que mai seràs
tan feliç amb mi com quan jugues al Tetris,

tot al contrari,

és precisament això
el que m'ha fet sentir per primer cop
que havíem arribat al fons de tot

perquè, per moltes vegades que et vegi fer pipí,
per molts cafès que et prepari,
per moltes coses que ens perdonem l'un a l'altre,
per moltes bromes absurdes meves que escoltis,
i per molts poemes dolents que escrigui de tu,
per molt que intenti de forçar la teva felicitat
amb qualsevol dels meus òrgans,

això és el temps més sagrat,
el que malgastem junts.

A betűk értelmetlen kupaca,

mert a lélek egy klaviatúra,
amin egy sötét állat sétál,

és ha egy fekete kocka hull az úrron át,
az vagyok én.

Ezért köszönöm, hogy itt végre
tetten érhettelek,

emberi mivoltod pixeles magasán,
gondterhelt finomságoznak
ebben a halványzöld kontrasztjában,

mert semmi sem őszintébb a pazarlásnál.

Szóval

mióta tudom,
hogy sosem leszel
mellettem annyira boldog, mint amikor Tetrisezel,

néha kicserélem neked
titokban az elemeket a GameBoyban,

hogy a boldogságod megszakítatlan lehessen,
zavartalan,
vagyis hogy nyugodtan tudj játszani,
ha fáradt vagy.

És olyankor arra gondolok,

hogy ha holnap,

meteor csapódik is a bolygóba,
engem elcsap egy troli,
a macska kiszökik a kertbe,
elfogy itthon a kávé,
beszakad a Bitcoin,
szóval összedől a világ,

most egy darabig
ez rendben van,

most egy darabig
minden oké.

El pilot absurd de lletres,
perquè l'ànima és un teclat
sobre el qual camina un animal fosc,
i si cau un quadrat negre a través de l'espai,
aquest soc jo.

Per tant, et dono les gràcies
perquè aquí, finalment,
t'he pogut captar
a l'altura pixelada de la teva humanitat,
en el contrast verd pàl·lid
de la teva tendresa preocupada,
perquè no hi ha res més sincer que malgastar.

És a dir,
des que sé
que mai no seràs
tan feliç amb mi com quan jugues al Tetris,
de tant en tant
et canvio les piles de la Game Boy
en secret,
perquè la teva felicitat no s'interrompi,
que res no et molesti
perquè puguis jugar tranquil·lament
quan estiguis cansada.

I aleshores penso
que si demà
cau un meteorit al planeta,
m'atropella un tròlei,
el gat s'escapa al jardí,
a casa s'acaba el cafè,
el bitcoin s'enfonsa,
o sigui que el món s'ensorra,

ara, per una estona,
no importa,

ara, per una estona,
tot està bé.

JÉZUS ÉS A DINOSZAURUSZOK

Dolce far niente a Palermo

A buszmegálló melletti téglafalon
a hátunk mögött
rengeteg plakát van
felragasztva
hosszan,
nagyon hosszan
a sarkon túl,

egy sor Jézus
egy sor Dinoszauruszok világa
egy sor Jézus
egy sor Dinoszauruszok világa
egy sor Jézus,

és így tovább,

néhol kitakarják egymást,
néhol kész sorminta
mondom, rengeteg plakát,
egymás hegyén-hátán,
összekeveredve,
kirojtosodva,
kicsi a rakásban,

Jézus és a dinoszauruszok,

néhol
csak csupa kar és fej sorban
meg vállak,
mintha egy vízilabda meccset néznénk,
szinte hallani
Jézus óriásit véd,
marad a 0-0!,

néhol
a kavarodásból
mintha pankráció lenne,
A brutális raptorok
bosszúja
azért a bizonyos meteorért –
ha rálépne két ősgyík,
vajon mit tenne Jézus?

JESÚS I ELS DINOSAURES

Dolce far niente a Palermo

A la paret de totxos del costat
de la parada del bus,
darrere nostre,
hi ha un fotimer
de cartells
enganxats
que s'estenen
allà enllà
de la cantonada.

Un rengle de Jesusos
Un rengle de Mons dels dinosaures
Un rengle de Jesusos
Un rengle de Mons dels dinosaures

i així anar fent,
aquí se solapen,
allà fan una sanefa,
ja us dic, un fotimer de cartells
un damunt de l'altre
barrejats,
una mica estripats,
una mica com qui juga a apilotar-se,

Jesús i els dinosaures,

aquí
un rengle amb tot de braços i caps
i espatlles;
és com si miréssim un partit de waterpolo,
gairebé se sent
Jesús, quina gran parada!,
es manté el 0-0!,

allà
de tant desgavell
la venjança brutal
dels ràptors
per aquell meteorit
és com lluita lliure:
si dos ancestres de llangardaix el trepitgessin,
¿què faria Jesús?

és így tovább,

egy helyen
egy szakadás mentén
mintha az Úr az egyik
raptor hátán ülne,
meglepően harcosan,
igaz, háttal,
ettől talán kicsit
zavarban vannak,
bár a Kréta-kori ragadozók
Isten-koncepcióját
nem ismerjük, ez is tény,

egy másik helyen
mintha egyenesen Jézus
ölében ülne a két állat,
akár két
emberevő tyúk,

az utcalámpa sárgás fényében,
a mellkasig érő szemétkupacok közt,
a park sarkánál, a katedrálisól nem messze,
negyvenkét celsius fokban,
éjfélkor,

szóval mintha csak a szép jövőben állnánk -

és van egy pont,
csak egyetlen egy,

ahol véletlenül két
tökéletesen illeszkedő plakáton
teljes harmóniában néznek egymásra
a széttárt kezű
kerámia Megváltó,
(Vivete il miracolo!)

és a két fürkésző,
hitetlen, gumi fenevad.
(Un divertimento per tutta la famiglia!)

És ott,
ott Jézus mintha konkrétan
mutatna valamire a távolban,
bár nem tudni, mire,

talán hogy arra van
két sarokra innen
a kedvenc
kebabos helye,

I així anar fent,

en un lloc
que hi ha un estrip
és com si el Senyor segués
a l'esquena d'un ràptor
sorprenentment preparat per lluitar;
cert, està d'esquena,
potser per això estan una mica incòmodes,
encara que no coneixem quin concepte tenien de Déu
els depredadors del Cretaci, això també és un fet,

en un altre lloc
és directament com si tots dos animals
seguessin a la falda de Déu
talment dues
gallines caníbals;

a la llum groga dels fanals,
entre pilots d'escombraries que arriben al pit,
a la cantonada del parc, no gaire lluny de la catedral,
a quaranta-dos graus centígrads,
a mitjanit,

és a dir, com si estiguéssim al futur feliç,

hi ha un punt
només un de sol
on per casualitat dos
cartells coincideixen perfectament,
es miren en completa harmonia
el Salvador de ceràmica
amb els braços oberts
(Vivete il miracolo!)

i les dues feres de goma,
escrutadores i atees
(Un divertimento per tutta la famiglia!)

I allà,
allà és com si Jesús assenyalés
alguna cosa concreta al lluny
però no es pogués saber ben bé què

Potser
que a dues cantonades d'aquí
hi ha la gelateria o el seu kebab
preferits,
que cap allà, allà al darrere,
un cop
hi van pillar una maria que flipes

fagyizója,
hogy errefelé, ott hátrébb,
mennyire állat füvet vettek
egyszer,
igen, pont a katedrális mögött,
nemrég
itt keveredtek verekedésbe, amikor
bajnok lett a Nápoly,
vagy hogy
arra lakik az
exe,
aki abból él,
hogy a szexelő gekkóit
streameli,
iróniából pénzért.

És az is lehet,
hogy nem is mutat sehova Jézus,
csak prédikálni próbál,
de legalábbis
mindenképp mond
valamit a raptoroknak,
mondani akar
valami fontosat,

ölelésre tárt karral,
békülékenyen,
vigasztalólag,
igaz, arról sincs tudásunk,
érezte-e valaha szomorúságot
öshüllő,
szóval ez is csak feltételezés,

talán épp most kér elnézést Jézus
amiatt a bizonyos
meteor miatt,

vagy bármi más, mit tudom én, talán az inkvizíció miatt,
vagy a v-nyakú pólók miatt,
vagy a szerelem miatt, a kalóriák miatt,
a komment szekciók megteremtése miatt,
a rák mind a kétszáz fajtája miatt,
a Holokauszt miatt vagy Trianon miatt,
a depresszió miatt,
az anyák halála miatt,
merthogy ezekről
kvázi,
ugye, ő tehet,
de lehet,
hogy a kortárs költészet miatt kér,

sí, just a darrere de la catedral,
no fa gaire
els va tocar el rebre
quan el Nàpols va guanyar la lliga
o que
cap allà hi viu
aquella ex
que es guanya la vida
retransmetent en streaming
com els seus gekkos practiquen sexe,
irònicament, per diners.

I també pot ser
que Jesús no assenyali enlloc,
que només provi de predicar
o, almenys,
en tot cas, de dir
alguna cosa als ràptors,
que vulgui dir
alguna cosa important
obre els braços
en senyal de pau,
en senyal de consol,
és cert, no sabem
si els rèptils prehistòrics
havien sentit mai cap mena de
tristesa,
per tant, això també és només una suposició,

potser és que Jesús demana disculpes
per aquell
meteorit,
o per alguna altra cosa, què sé jo, per la inquisició,
per les samarretes de coll de v,
per l'amor, per les calories,
per la creació de les seccions de comentaris,
pels dos-cents tipus de càncer,
per l'Holocaust o pel pacte de Trianon,
per la depressió,
per la mort de les mares,
perquè
és més o menys
culpa seva, ¿no?,
però pot ser
que demani disculpes per la poesia contemporània,
o per la catàstrofe climàtica,
o per oprimir putejar mentir fer com si res
constantment,
per la gran podridura col·lectiva,
pels matins dels dimarts de febrer,

vagy a klímakatasztrófa miatt,
a folyamatos elnyomás értetlenkedés szemétkedés hazudozás miatt,

a nagy közös megrohadás miatt,
a februári kedd reggelek miatt,
a beszakadó körmök miatt,
a gyerekekkel összeszereltetett telefonokba
bepötyögött bunkóságok miatt,
a kevéske időnket röhögve bekebelező felejtés miatt,
a hidegen érkező rendelt pizzák miatt,
vagy a free jazz miatt

kér éppen elnézést a raptoroktól,
pedig ezekről meg mi tehetünk,
csak hát ő Jézus,
és ugye, ez a dolga,

hogy miért épp a raptoroktól kér
ezek miatt elnézést, rejtély,
mert tőlünk sosem fog,

talán,
talán csak széttárja a kezét,
és sóhajt tanácstalanul,
hogy

Most nézzétek meg,
nézzetek körül,
basszameg,
ez van,
ez lett,
ezt csinálták ezek az állatok,
ezek szétbarmolnak mindent,

és ránk mutat, és joggal,

pedig mi csak a buszra,
mi csak egy sosem érkező megoldásra várunk,
nehéz, üres, zúgó fejünkkel,
föl nem emelhető szívünkkel,

egyébként, ami azt illeti,
boldogan.

per les ungles trencades,
per les barbaritats teclejades per fotre
en telèfons fabricats per nens,
per l'oblit que rient engoleix el poc temps que tenim,
per les pizzes que arriben fredes a domicili,
o pel free jazz

per tot això demana disculpes als ràptors,
però què hi podem fer,
és que ell és Jesús,
és feina seva, ¿no?

que per què en demana disculpes
precisament als ràptors, misteri;
a nosaltres no tinguis por que ens en demani,

potser
potser només s'obre de mans
i sospira d'impotència,
dient

mireu, ara,
mireu al voltant,
mecàgon dena,
és el que hi ha
és el que tenim
és el que han fet aquests animals,
ho han fotut tot enlaire,

i ens assenyala, i amb raó,
i nosaltres només esperem el bus
només esperem una solució que no arriba mai
amb el cap feixuc, buit, que ens rebruny,
i el cor impossible d'alçar

per cert, malgrat tot,
feliços.

BERTA GARCÍA FAET

Investigadora acadèmica i doctora en Estudis Hispànics per la Brown University, ha publicat l'estudi *Poéticas de la niñería: infantilidad, resistencia y subversión en la poesía latinoamericana e ibérica contemporánea* (Peter Lang, 2024) i ha traduït, entre d'altres, Paul Legault, Caren Beilin i Blanca Llum Vidal.

Tots els seus llibres de versos han estat publicats a la Bella Varsovia: *Los salmos fosforitos* (Premi Nacional de Poesia Jove Miguel Hernández 2018), *Una pequeña personalidad linda* (2021), *La edad de merecer* (2015) i quatre llibres més reunits a *Corazón tradicionalista: Poesía 2008-2011* (2018).

Els seus llibres més recents són l'assaig *El arte de encender las palabras* (Barlin, 2023) i el poemari *Corazonada* (2023), reconegut per la CEGAL amb el Premi TodosTusLibros com a millor llibre de poesia de l'any.

CUESTIONARIO PREMATRIMONIAL

¿Nos vamos a vivir a un falansterio?
¿Has perdido mucho el tiempo?
¿Escribir libros tristes es adaptativo?

¿No hay cuerpo que no sea, a largo plazo, música?
¿Te drogas? ¿Crees en algo? ¿Eres salvaje? ¿Eres anarquista?
¿Teísmo, flechas, ritos, pasos?
¿Estrías, ascuas, teína, ateísmo?

¿Has resbalado por el páramo con una décima de fiebre?
¿Ríes a carcajadas por el páramo con una décima de fiebre?

¿Escuchas el silencio histriónico de la palabra harpa?
¿Escuchas el silencio histriónico de todas las palabras?
¿Escuchas el silencio histriónico del imperativo abrázame y, verbalizándolo, me abrazas?

¿Plagian, pero mal, las palabras a los grajos?
¿Los textos de los cuervos? ¿Los cloqueos-contraseña?
¿Y el vapor, y el respunte? ¿La diástole, el párpado?

¿Es una herida fresca?
¿Tienes mucho calor?
¿Nihilismo o pétalo?
¿Nihilismo o pétalo?

GATITO VÁMONOS PA'EL SIGLO TRECE

pa'que mi bokella rece

pa'que se despierte
el brazo del santito y me peine

los cabellos pa'bajarme
de los cerros de mis penas
y me vengue

gatito vámonos pa'el siglo trece
pa'que mi bokella rece

pa'que su diente le pida a la virgencita
de las ratoncelas
un salto de gata
una torre pa'tirarme
los cabellos pa'bajarme
y por ellos deslizarme
como niebla
y relente

gatito vámonos pa'el siglo trece
trece maravedíes
trece gatitos
trece preguntas pa'que mi bokella rece

y por la girola veo que se mece
el deambuleo
de mi ronroneo
y veó que mi bokella crece

pa'que se despierte
una fe y su crisis y me peine

pa'que se despierte
una fe y su crisis y me lleve

de la mano
aún sangrando del santito y me peine

los cabellos pa'bajarme
los cabellos pa'bajarme
no sé adónde
y me vengue

gatito vámonos pa'el siglo trece
pa'que mi bokella rece un blús

pa'que se despierte el tú
de la sangre de mi hambre y me peine

un salto de gata
una ratoncela pa'mi alma
una torre pa'tirar por áhi mis cabelluelos
y bajarme y deslizarme en los colores déellos
blús
como niebla y relente y que me vengue

ya sin aire
no sé adónde
quién o qué no lo sé p'ro que me vengue

el blús sabrá

dios proveerá

niebla o quizás

el blús sabrá

dios volverá

pa'que mi bokella rece
su rocío de una noche
y que undíaunsiglohoy me encuentre

dios volverá
pa'que mi bokella rece

POEMA SOBRE MIRAR EL CIELO DE NOCHE Y PENSAR MUCHAS COSAS

yo que opino que la hipermetropía es una manera legítima de existir y que intento ser buena persona y que estudio mucho ética y metaética y yo que lloro mucho con david hume y con los galgos maltratados y con los viejos maltratados y con la contaminación de las heces de las gallinas y obscenas celdas del tamaño de un folio A-4 y sus viscosas fiebres del tamaño de un subcontinente y yo que creo los tirabuzones de los páramos y yo que ignoro todo y me pregunto qué hacer sin lenin y sin cielo qué hacer el mundo y su cabello cardado y reseco y cómo tocar sus huesos arcaicos y su praxis y el humo de su belleza impenetrable y yo que siempre siento la presencia de un muro fratricida del sabor umami de la leche cuando quiero verter una palabra amable y desaliñada en la gorra entreabierto del mendigo o del músico y yo que sé bastante del amor y que lucho activamente aunque con sueño o con sueños excesivos a favor de la pandemia global de perdón y de esperanza que arrase el planeta tierra tal y como lo desconocemos de una vez por todas y yo que sueño excesivamente sueños de carácter excesivamente erótico y a veces perverso y abrupto y que nunca le perdonaré a mi especie auschwitz rosa parks el estado-nación el dinero el niño muerto y yo que olvido mucho y que propongo encender una vela con todos vosotros juntos para recordar todos nuestros olvidos y yo que hurgo en la ranura del logos y no encuentro nada y yo que tengo un progenitor A y un progenitor B y un hermano y una hermana y yo que aun así ignoro todo de la muerte y me pregunto qué cantar cuando anochece y qué cantar que no insulte al famélico o al translúcido o a la mujer bajo las piedras del odio y yo que tirito con virginal desasosiego en el instante crítico de tener que elegir un campo cromático favorito o un animal favorito o un juicio moral verdadero tan solo un juicio moral verdadero yo me río un poco con envidia un poco con amargura sí lo admito me río un poco con amargura un poco con envidia un poco con resentimiento de la seguridad ontológica del hombre medieval, sus ojos tranquilos, enternecedores

MI VIDA ES MÁGICA

voy a morirme y es mágico

canción visible
que te pinchas con la ruela de la noche pero soy yo
quien sangra

quemar terciopelo

darle la vuelta al eco

soy mágica

* * *

un poema es una niña que tiene un secreto

menos mal que antes de morirme
me ha sucedido oler un jazmín

menos mal que antes de morirme
me ha sucedido avistar
en la arboleda
un jabalí

la rosa de la onomatopeya
yo la oí

un poema es una niña que tiene un secreto

* * *

la ola se me echa encima
con sus añicos rosados

no es que me ataque,
me saluda entusiasta

la ola es un perro joven

* * *

hasta que no aprendí a leer, no noté los pájaros.
hasta que no noté los pájaros, no aprendí a leer.

* * *

mi vida es mágica
voy a morirme y es mágico

la corona de espinas del concepto
la corona de espinas del concepto yo la tiro

un itinerante hulahop
es el instante
me he casado en mi mente

ajuar de vaho
cetno de caramelo

en el cabo del temporal
deposité mi corazón:
bouquet de peñascos

pétalo de resbalón
pétalo de farallón
pétalo de voltereta

tengo un deseo
que le pido al bandolero
untado de romero:

que mi corazón
si es que tengo corazón
sea un enjambre de fresas

un enjambre de fresas
y que vaya con dios

ANA BLANDIANA

(Timisoara, Romania, 1942)

És una de les veus literàries més importants de la Romania actual. Poeta, assagista i activista política contra la tirania del dictador Ceaucescu, que va oprimir el país durant una vintena llarga d'anys, Blandiana va ser perseguida pel règim i les seves obres patiren la censura i l'ostracisme.

La seva poesia, però, va continuar denunciant la misèria i el terror de la dictadura comunista, si bé també tracta temes més personals, com ara el pas del temps, la soledat i la indiferència. A les seves espatlles es dreça una extensa obra literària d'alta qualitat que l'ha fet mereixedora de molts guardons, com ara el Premi Princesa d'Astúries de les Lletres el 2024, i que ha estat traduïda a setze llengües. Amb la caiguda de la dictadura el 1989, va entrar en política i va fundar L'Aliança Cívica, un moviment al marge dels partits que vol alliberar la societat i el país del llegat trist i nefast de tants anys de dictadura.

La seva obra ha estat a bastament traduïda al castellà per Pre-Textos i Galàxia Gutenberg, i es pot llegir en català en les edicions de Cafè Central, que ha publicat *La por de la literatura* (2017) i *La meva pàtria A4* (2016), volum pel qual la traductora Corina Oproae va rebre l'onzè Premi Jordi Domènech de traducció poètica.

Traducció de Corina Oproae

ANIMAL PLANET

Mai nevinovată, dar nu nevinovată,
În acest univers în care
Înseși legile firii hotărăsc
Cine trebuie să ucidă pe cine
Și cel ce ucide mai mult este rege:
Cu ce admirație este filmat
Leul placid și feroce sfârtecând căprioara,
Iar eu, închizând ochii sau televizorul,
Am senzația că particip la crimă mai puțin,
Deși știu că -n opaițul vieții
Trebuie pus mereu sânge,
Sângele altuia.

Mai nevinovată, dar nu nevinovată,
Am stat la masă cu vânători,
Deși îmi plăcea să mângâi urechile lungi
Și mătăsoase ale iepurilor
Asvârliți, ca pe un catafalc,
Pe fața de masă brodată.
Vinovată, chiar dacă nu eu apăsam pe trăgaci
Ci-mi astupam urechile,
Oripilată de zgomotul morții
Și de mirosul sudorii nerușinate a celor ce-au tras.

Mai nevinovată, dar nu nevinovată,
Totuși mai nevinovată decât tine,
Autorul acestei perfecțiuni fără milă,
Care ai hotărât totul
Și apoi m-ai învățat să întorc și celălalt obraz.

ANIMAL PLANET

Més innocent, però no innocent,
En aquest univers on
Les lleis de la natura decideixen
Qui mata a qui
I el que mata més és rei:
Amb quina admiració és filmat
El plàcid i ferotge lleó espedaçant el cabirol
I jo, si tanco els ulls o el televisor,
Tinc la sensació que participo menys en el crim,
Encara que sé que al foc de la vida
Sempre cal posar-hi sang,
La sang d'un altre.

Més innocent, però no innocent,
Vaig seure a taula amb caçadors,
Tot i que m'agradava acaronar les orelles llargues
I sedoses dels conills
Llançats, com damunt d'un cadafal,
Sobre les estovalles brodades.
Culpable, encara que no era jo qui premia el gallet
I em tapava les orelles,
Horroritzada pel soroll de la mort
I per l'olor de suor desvergonyida dels qui dispararen.

Més innocent, però no innocent,
Tot i així, més innocent que tu,
Autor d'aquesta perfecció sense pietat,
Que ho vas decidir tot
I després em vas ensenyar a parar l'altra galta.

Dumnezeu al libelulelor, al fluturilor de noapte,
Al ciocârlilor și al bufnițelor,
Dumnezeu al râmelor, al scorpionilor
Și al gândacilor de bucătărie,
Dumnezeu care i-ai învățat pe fiecare altceva
Și știi dinainte tot ce i se va întâmpla fiecăruia,
Aș da orice să înțeleg ce-ai simțit
Când ai stabilit proporțiile
Otrăvurilor, culorilor, parfumurilor,
Când ai așezat într-un cioc cântecul
Și în altul croncănitul,
Și-ntr-un suflet crima și în altul extazul,
Aș da orice, mai ales, să știu
Dacă ai avut remușcări
Că pe unii i-ai făcut victime și pe alții călăi,
Egal de vinovat față de toți
Pentru că pe toți i-ai pus
În fața faptului împlinit.
Dumnezeu al vinovăției de a fi hotărât singur
Raportul între bine și rău,
Balanța menținută cu greu în echilibru
De trupul însângerat
Al fiului tău care nu-ți seamănă.

ORACIÓ

Déu de les libèl·lules, de les papallones nocturnes,
De les aloses i de les òlibes,
Déu dels cucs, dels escorpins
I dels escarabats de cuina,
Déu que vas ensenyar a cadascú una altra cosa
I que ja saps tot el que s'esdevindrà a cadascú,
Ho donaria tot per entendre el que vas sentir
Quan vas establir les proporcions
De les metzines, dels colors, dels perfums,
Quan vas posar en un bec el cloqueig
I en l'altre el cant,
I en una ànima el crim i en l'altra l'èxtasi,
Ho donaria tot per saber, si més no,
Si vas sentir recança
Per haver fet víctimes els uns i botxins els altres,
Igual de culpable davant de tots
Perquè a tots els vas posar
Davant de fets consumats.
Déu de la culpa d'haver decidit tot sol
La proporció entre el bé i el mal,
La balança difícilment mantinguda en equilibri
Pel cos ensangonat
Del fill que no se t'assembla.

Ei nu erau niciodată siguri că primăvara revine,
Îngropați în nămeți,
Nu știau dacă soarele va mai fi în stare
Să-i topească
Și în fiecare an așteptau cu emoție să vadă
Dacă mugurii se mai deschid încă o dată.

Ce palpitant trăiau! Ce tulburătoare emoții,
Când fiecare întâmplare era păstorită de un zeu
Care trebuia invocat, implorat, lingușit,
Care aștepta jertfe - un fel de mită metafizică -
Ca să își facă datoria.

Și zeii mici depindeau la rândul lor
De alți zei mai puternici,
Și zeilor buni li se opuneau alți zei, răzbunători,
Și fiecare centimetru pătrat era populat
Cu nenumărate ierarhii de ființe nevăzute
Printre care era o minune să te streкори
Fără să deranjezi pe cineva.

AGLOMERACIÓ

No estaven mai segurs que tornés la primavera,
Enterrats sota muntanyes de neu,
No sabien si el sol seria capaç
De tornar-les a fondre
I cada any delejaven veure
Si les poncelles s'obririen de nou.

Quina vida més trepidant! Quin trasbals d'emocions,
Quan cada fet era a cura d'un déu
Que calia que fos invocat, implorat, adulat,
Que esperava sacrificis —una mena de suborn metafísic—
Per fer el que tocava.

I els déus petits depenien ells també
D'altres déus més forts,
I els déus bons s'enfrontaven a d'altres déus venjatiu,
I cada centímetre quadrat era poblat
D'innombrables jerarquies d'èssers invisibles
Entre els quals era impossible moure's
Sense molestar ningú.

BISERICI ÎNCHISE

Biserici închise
Ca niște case cu proprietarul plecat
Fără să spună pe cât timp,
Fără să lase adresa.
În jurul lor orașul
Rotește tramvaie și biciclete,
Claxoane, reclame,
Locuitorii grăbiți
Vând și cumpără, vând și cumpără,
Mănâncă în mers
Și, din când în când, obosiți,
Se opresc să bea o cafea
La o măsuță pe trotuarul
De lângă o catedrală din secolul XI,
Pe care o privesc fără să o vadă,
Pentru că vorbesc la telefon
Și fără să se întrebe
Cine este cel ce a locuit cândva
Într-o casă atât de mare.

ESGLÉSIES TANCADES

Esglésies tancades
Com cases abandonades pel propietari
Sense dir quan torna,
Sense deixar cap adreça.
A l'entorn, la ciutat
Giravolta tramvies i bicicletes,
Botzines, anuncis,
Habitants apressats
Compren i venen, compren i venen,
Mengen dempeus
I, de tant en tant, cansats,
S'aturen per fer un cafè
En una terrassa
A la vora d'una catedral del segle XI,
Que miren sense veure,
Perquè parlen per telèfon
I no es pregunten
Qui és aquell que va viure fa temps
En una casa tan gran.

PE ROLE

Ei trec pe role
Cu căștile bubuind la urechi,
Cu ochii fixați pe monitoare,
Fără să observe frunzele care cad,
Păsările care pleacă,
Ei trec pe role
Și peste ei trec rulând anotimpurile
Vieților lor
Și anii, și veacurile,
Fără să înțeleagă despre ce este vorba.
Ei trec pe role
Printre umbre ale realității
Despre care cred că există
Și printre personaje care li se par oameni,
Mecanisme
Create de alte mecanisme
După chipul și asemănarea acestora,
În timp ce Dumnezeu
Coboară printre ei
Și învață să meargă pe role
Ca să îi poată salva.

PATINANT

Passen patinant,
Amb auriculars que retronen a les orelles,
Amb els ulls clavats a les pantalles,
Sense adonar-se de les fulles que cauen,
Dels ocells que se'n van,
Passen patinant
I damunt giravolten les estacions
De les seves vides
I els anys, i els segles,
Sense que entenguin de què es tracta.
Passen patinant
Entre les ombres de la realitat
Que es pensen que existeix,
I entre personatges que els semblen homes,
Mecanismes
Creats per altres mecanismes
A llur imatge i semblança,
Mentre Déu
Davalla entre ells
I aprèn a anar amb patins
Per poder-los salvar.

FAGURI

Tu nu ești născut,
Ci te naști
Trecând
Din secundă-n secundă,
Neîncercând
Să fii acolo, când ești aici
Sau aici, când treci dincolo.
Tu ești materia salvată riscant
Dintr-o respirație într-alta,
Fără de care n-am fi.
Și nici nu suntem, de fapt,
Decât resturi, forme golite,
Faguri din care mierea eternității
S-a scurs.

BRESQUES

Tu no vas néixer,
Sinó que neixes
Mentre passes
De segon en segon,
Sense intentar
Ser allà, quan ets aquí,
O aquí, quan ets allà.
Tu ets la matèria salvada amb coratge
D'una respiració fins a l'altra,
Sense la qual no seríem.
I no som en realitat
Més que restes, formes buidades,
Bresques d'on la mel de l'eternitat
S'ha escolat.

BIOGRAFIE

Copil fiind observasem că frunzele
Tremură în ritmul gândului meu
Și, când mă îndepărtam, tulpinele plantelor
Se aplecau, gata să se smulgă, urmându-mă.

Apoi au început să alunece păsările
Stoluri, stoluri deasupra-mi,
Oprindu-și cântecul, ca să-I asculte pe-al meu.
Și numai când și fiarele au pornit
Să se adune cuminți pe urmele mele
M-am speriat. Dar era prea târziu.

Nu mai am dreptul să mă opresc.
Orice poem nespus, orice cuvânt negăsit
Pune în pericol universul
Suspendat de buzele mele.
O simplă cezură a versului
Ar întrerupe vraja care dizolvă legile urii,
Vărsându-i pe toți, sălbateci și singuri,
Înapoi în umeda grotă-a instinctelor.

BIOGRAFIA

De petita em vaig adonar que les fulles
Tremolaven al ritme dels meus pensaments
I quan m'allunyava, les tiges de les plantes
Es doblegaven, a punt de desarrelar-se, i em seguien.

Després començaren a enlairar-se ocells
Estols, estols per damunt,
I aturaren el seu cant per sentir el meu.
I tan sols quan les bèsties començaren
A seguir obedients els meus passos
Em vaig espantar. Però ja era massa tard.

Ja no tinc dret a aturar-me.
Cada poema no dit, cada paraula no trobada
Posa en perill l'univers
Que penja dels meus llavis.
Una simple cesura del vers
Trencaria la màgia que dissol les lleis de l'odi
I els abocaria a tots, feréstecs i sols,
De tornada dins la cova humida dels instints.

CHIHLMIMBAR

Uitând de lume și uitând de mine,
Simt cum singurătatea mă umple ca o miere
Curgând în vasul ce îmi se cuvine
Pentru că o soare și o cere.

Sacri sunt fagurii din care curge
Aurul ei pe viața-mi de apoi,
Când limpedea-ți pedeapsă, Demiurge,
Mă înfășoară-n dulcele noroi.

Dar voluptate-i chinul, nu calvar
Și îmi aduc de mine-aminte
Că de o găză prinsă-n chihlimbar,
În cripta luminoasă de cuvinte.

AMBRE

Mentre m'oblido i oblido el món,
Sento la solitud que m'omple com la mel.
S'escola en el vas que ara li correspon
Per com la xucla i la demana amb zel.

Sagrat brescam aquell d'on s'escolà
L'or seu per vida meva més enllà,
Quan el teu límpid càstig, Creador,
M'embolcallà en sa dolça llacor.

Car l'angoixa no és calvari, sinó voluptat,
De mi mateixa jo m'he recordat
Com d'una cuca atrapada en l'ambre
Dins una, de paraules, lluminosa cambra.

Sunt ani de când cred
Că marea nenorocire a oamenilor
Este că sunt prea mulți pe pământ.
Și totuși, îmi place să mă joc cu copiii,
Cu plăcerea ambiguă,
Aproape perversă,
Pe care trebuie să o aibă cei ce îngrijesc
Pui de lei sau de tigri
Ca și cum ar fi niște pui de pisici,
Uitând că va veni un moment când
Jocul va trebui să înceteze,
Un moment pe care-l amână mereu
Ca într-o ruletă rusească.

Mă joc cu copiii care vor deveni adulți
Încercând să amân clipa
Când le va face plăcere să mă sfâșie,
Deveniți adulți,
Tot mai adulți,
Tot mai mulți,
Mult prea mulți,
În timp ce eu rămân singură în copilărie.

Fa anys que penso
Que la gran desgràcia dels humans
És que són massa, a la terra.
Tot i així, m'agrada jugar amb els nens,
Amb el plaer ambigu,
Gairebé pervers,
Que deuen sentir els que cuiden
Cadells de lleó o de tigre
Com si fossin gatets,
I obliden que arribarà el moment en què
El joc s'haurà d'aturar,
Un moment que sempre ajornen
Com en una ruleta russa.

Jugo amb nens que esdevindran adults
I provo d'ajornar l'instant
En què m'esquinçaran amb fruïció,
Ja adults,
Cada cop més adults,
Cada cop més,
Massa més,
Mentre jo em quedo sola a la infantesa.

PORUMBEI

Sute de porumbei, poate mii,
Așezați cuminiți în perechi
Pe acoperișul înclinat al bisericii,
Pe fiecare țiglă un porumbel,
Unul lângă altul,
Înțelegeți între ei, evident,
Organizați cu minuție
În vederea transmiterii sau primirii
Unui mesaj
Pe care nu reușim să-l descifrăm.
Îi privim doar cu neliniște:
Preanumeroase
Clone ale Sfântului Duh...

COLOMS

Centenars de coloms, potser milers,
Dòcils disposats de dos en dos
Sobre la teulada inclinada de l'església,
Un colom a cada teula,
Un al costat de l'altre,
En total harmonia, és clar,
Organitzats amb meticulositat
Per transmetre o rebre
Un missatge
Que no aconseguim desxifrar.
Els mirem amb inquietud:
Innombrables
Clons de l'Esperit Sant...

ADRIÀ TARGA

Passa la infantesa i l'adolescència entre el barri de Sant Pere i Sant Pau i Tarragona, on assisteix a les classes de poesia de Lurdes Malgrat. Llicenciat en Filologia Clàssica, ha cursat estudis de Direcció Escènica i Dramatúrgia a l'Institut del Teatre i forma part de l'Escola de Lletres de Tarragona. Actualment és professor de grec i llatí a l'educació secundària.

Amb vint-i-un anys publica el primer llibre de poemes, *L'exili de Constança* (2008), títol inspirat en el possible exili imaginari d'Ovidi. A aquest llibre el segueixen *Boques en calma* (Premi Gabriel Ferrater, 2010), *Icar i set poemes* (Edicions Poncianes, 2015), *Canviar de cel* (Godall Edicions, Premi Vicent Andrés Estellés de Burjassot, 2021) i *Acròpolis*, recull guanyador dels penúltims Jocs Florals (Godall Edicions, 2024). El seu últim llibre, *Arnau* (Edicions Proa, 2024), és una novel·la en vers sobre l'últim dia de vida d'un home de trenta anys assetjat pel fantasmes del sexe, la droga i la poesia.

És coautor de la cantata infantil *Amics de pedra* (2014) i ha col·laborat amb els seus poemes en la trilogia teatral *Silent city* (2014) per al Teatre Glej de Ljubljana, Eslovènia.

(Tarragona,

1987)

ORENETA

Avui he vist, al meu balcó,
una oreneta perduda,
negra com un pensament,
petita com una espurna.

D'un lloc a l'altre del cel,
com l'insecte contra el vidre,
sembla que vulgui sortir
d'una gàbia que té a dintre.

I així, desorientada,
s'allunya enllà del meu pati.
Qui està així pres, no crec pas
que escapi.

TRES

Avui tinc tres ocells dintre l'estómac
que han travessat tres cels per venir amb mi.
S'han ajocat al llit, en tres coixins.
Tres finestres de casa me'ls guardaven.
Tinc tres ganes de viure en tres calaixos,
tinc tres tresors desats entre les mantes,
tres nits sense matí, tres matinades,
tres veïns que no saben, que no saben,
tres petons que Catul no es pensaria,
tres-cents petons, Catul, que no són gaire,
tres paraules per dir que el món s'acaba
quan torneu a ser dos i jo en soc un
aquí en aquesta casa, tres, dos, un,
aquesta casa que se'm fa tan ampla,
on hi tinc tres tristeses, tres baranes,
tres cigarrets abans d'anar a estirar-me,
on han de torturar-me tres campanes,
i tinc un pensament, i és només un:
que en un tres i no res l'amor arriba
i en un tres i no res l'amor s'acaba.

LLENTIES

Baixeu per les escales del vostre propi cor, perdeu-vos entre l'aurícula i el ventricle. Extraieu del sac aquestes fulles seques, esmicolades, que diuen que són lleties. No us ho cregueu. Desfeu el camí fins a la boca de l'esòfag, amb el sac de lleties a l'esquena, i aboqueu-les al terra de la cuina. Recolliu-les una per una, buscant la lletia correcta, la lletia portadora de la veritat universal. Feu un sofregit. La ceba, ben picadeta. Torreu el comí fins que apareguin dotze voltors per la finestra de la vostra esquerra. Bulliu totes les lleties menys aquella, la que ja sabeu. I ara sí, amb una cullereta de cafè escampeu una dosi de verí finíssim, com un avió que bombardeja una ciutat pacífica, i ningú encerta el camí del refugi, perquè és de nit i tot ve per sorpresa. Garam masala, paprika, cúrcuma, ras-el-hanout. Apagueu els llums i il·lumineu la cambra amb una avellana encesa, crua, punxada amb un filferro. Després d'un quart d'hora, quan finalment s'hagi apagat, si és que mai s'apaga, llenceu les lleties bullides entre les runes de Troia. Cada lletia és un guerrer enamorat d'Helena. Que es coquin tots plegats deu anys, que per a un gos molt petit són trenta minuts, i per a una papallona, un aleteig molt breu.

Sento el cant d'un ocell. El vull seguir.
Abandono els companys del monestir.

És a l'alba d'un dia blau i fred.
L'ocell em mena, sol, fins a un hortet

i allà m'embadaleixo uns quants minuts.
Pels dolors de la vida, més aguts

que la teva cançó, ocell benaurat,
m'estaria aquí amb tu una eternitat,

però jo tinc companys al monestir.
Adeu, ocellet meu, he de partir!

Torno per un camí potser més verd.
Així camina una ànima que es perd.

Arribo i ja no reconec, misteri,
la porta ni la font ni el presbiteri,

i uns monjos, que no són els meus companys,
em diuen que, fa més de tres-cents anys,

un home (com n'ets, diuen, de semblant)
es va endinsar en el bosc seguint un cant

i no se'l va a tornar a veure mai més,
seguint un cant, seguint un cant només.

ELS MORTS

Per un moment, mentre m'estic dutxant,
em passen pel cap els meus morts: el Fran, la tieta Carme.

Ell: un jove poeta de trenta anys,
a penes va tastar el nèctar de la vida.
El vaig conèixer així, com per casualitat.
Era guapo com pocs. Intel·ligent. Tenia
humor i encís. Tothom s'hauria enamorat
d'ell: un heroi campestre, que només cull que flors.

La tieta, una gran vida desgraciada,
però em va acompanyar, de molt petit, al camp.
Anàvem a collir les petites flors liles,
campànules, o ves a saber com es deien:
per a nosaltres eren conillets. Al davant
de la vella parcel·la s'obria un bosc petit
i ens hi endinsàvem. I ella em guiava fins a

la clariana on creixien flors liles.
Són dues morts, no tenen res a veure,
però avui, mentre em dutxo, m'ataquen, m'escometen,
i me'ls estimo tant, i no he vessat cap llàgrima,
i me'ls estimo tant, i no tinc res a dir.

* * *

Que un dia algú imagini el meu nom, un segon,
mentre la pluja càlida il·lumina el seu rostre,
que un dia jo em barregi amb altres percepcions,
que un amic, que un nebot em recordi, fugaç:
això val més que monuments i temples.
Que una testa m'ajunti en laberints bellíssims
que mai coneixeré: el seu cervell obscur.

¿No era això el que volíem deixar? Si no, ¿què queda?
Tieta, Fran: sou dos noms en un abisme estúpid.
Allà on tots hem de caure xipollegeu, antics.
Un nom no diu pas gaire del que vau ser. Conec
l'hora terrible, no per mi, sinó pel que m'han dit.

Vull fer un gran homenatge i les paraules
se'm fan petites com una joguina
que em podria empassar: no menors de tres anys.
Doncs bé, m'empassaré la gola si fa falta.
Doncs bé, també avui era un dia per l'amor.
Ha fet un dia esplèndid a les platges de Tàrraco.

Cap al final del dia he pensat en vosaltres.
I he seguit amb la vida, perquè demà treballo.

I he escorxat les vostres dues existències
amb l'ajut de cinc lletres o de sis,
i m'ajuden a viure una miqueta més.

* * *

No em trobarà a faltar ningú. Ho sabia
del moment que vaig vindre a la trista existència.
T'acostumes a una roca
en el passeig de cada dia
i t'acostumes a una no-roca
en un camí per on mai no has passejat.

Voldria... ¿Què voldria? ¿Ser recordat? Xorrades!
Voldria que algun home s'està dutoxant i és tard,
que s'eixuga els cabells amb tovallola rosa,
voldria que ara pensa: bé n'he de fer un poema,
dels meus morts, dels meus vius. Un altre glop de cava.
Voldria que ara fas el cim de perfeccions.
Et vull a tu, mort viva: oh Fran, oh tieta Carme.

DAVANT LA XEMENEIA DE L'ESCOLA INDUSTRIAL

La joventut és aquella promesa
que mai no complirem. Potser val més
morir jove, i així escampar les ombres
del dubte, de què hauríem arribat
a ser o no ser. Aquesta és o no és
la qüestió: ¿ens arrisquem a fer-nos grans
per acabar de comprovar que ens hem
equivocat? Som una xemeneia
que no pot evitar ser coronada,
després de tants maons, només pel fum.

GORGONA

A disset milles de Liorna,
en alta mar, vaig veure una illa sense nom.
Un dels seus fars va dir-me: torna.
Ara hi pensava, no sé com.

El far, punta de llapis,
semblava dibuixar-la eternament.
Jo vaig cridar-li: no t'escapis.
Ella tenia tots els punts del firmament

i el mar al seu voltant era una frase
acabada i tornada a començar.
Un llum va dir-me: jo soc una casa.
I tot seguit es va apagar.

MEL

Voldria omplir-te els llavis de mel blanca,
la meva mel als teus llavis que riuen
posada allí com l'índex que diu: calla.

I et besaré, perquè en vull una mica,
mentre somrius (tens la boca d'un àngel!)
i t'alçaré com un home que estira

un altre home amb els braços, i així el salva
de si mateix, del mar, o de l'abisme,
i t'acaronaré els cabells, la galta

esquerra, que és la dreta de qui et mira,
que és com saber si un camí puja o baixa,
que és com saber si dos homes s'estimen.

SONET ALS TRENTA-SET ANYS

Jo soc aquest conjunt de circumstàncies
que haurien pogut fer-me un gran poeta.
Vaig esmerçar-hi alguna parauleta.
Alguna cosa, sí, he viscut: les ànsies

d'un amor (no sabia si venia
o m'enganyava un altre cop la pressa),
i he sabut que la vida es desendreça
per uns ulls. Vaig voler fer poesia

quan vaig entendre que la mort provoca
que em queden tretze anys per als cinquanta
i això no em fa cap gràcia. Em preocupa

que sols m'hagin donat aquesta boca
per besar i per cantar, que sigui tanta
la mort, que cap poema no l'ocupa.

Vaig tenir un amor un dia
que ningú no s'ho creuria.

Un amor que n'eren dos:
va ser un cas força curiós.

Tots dos eren una joia:
el noi, bru, blanca la noia.

Un dia em van posar enmig
(no ho comprenc) del seu desig,

i per un temps vam ser tres,
i a mi no em faltava res.

Els vaig dir: ja em puc morir
després d'un amor així;

que és tan dolç ser enmig del llit,
i sentir damunt del pit

quatre braços, dues vides
damunt del cor adormides,

dos caps reposant en tu...
¿Qui ha viscut això? Ningú!

Ja em poso sentimental:
tota història té un final

i al nostre amor, quin desvari,
jo era l'últim d'arribar-hi.

Vaig fer les maletes, trist
de marxar del paradís,

deixant-hi l'Eva i l'Adam.
«Té una poma, si tens fam.»

Així em va parlar una branca
de l'arbre d'allò que ens manca:

que és una mica de ciència,
dir adeu a l'adolescència,

i aprendre a ser generós,
i entendre els dubtes i pors

tant de l'Adam com de l'Eva.
«Ara ets lliure: fes la teva.»

No va ser qüestió d'un coit
ni ho podria explicar Freud,

per què me'ls estimo encara
com a un pare i una mare,

com a amics, com a germans...
Eren dos, però eren tants!

Vaig dir: fes la volta al món,
i oblida't que ja no hi són.

I així va ser. He vist mil terres,
he creuat mars, rius i serres,

he vist els cinc continents,
però, amic, tu ja m'entens:

jo un dia vaig ser feliç,
jo he viscut al paradís,

i el món, tot i que és ben gran,
no m'ha sabut donar tant.

ANNE CARSON

Poeta, assagista i traductora, és professora de Literatura Clàssica i Comparada de la Universitat de Michigan. Especialista en cultura i llengües clàssiques i en literatura comparada, antropologia, història i publicitat, Carson es va doctorar amb una tesi sobre Safo. Autora d'una obra hipnòtica, en la qual fusiona estils, referències i formats, ha anat creant un món exquisit, un collage entre poesia, dissertació, assaig i drama, amb aportacions de vegades fins i tot de l'òpera.

Ha publicat més de vint llibres propis i diverses traduccions, i ha estat guardonada amb les beques Guggenheim (1998) i MacArthur (2000). També ha rebut, entre d'altres, el premi Lannan de poesia (1996), el Premi T. S. Eliot (2010), el premi Griffin (2014) i el premi Princesa d'Astúries de les Lletres (2020). Des del 2005 és membre de l'Orde del Canadà per la seva contribució a les lletres canadenques.

De la seva llarga producció poètica destaquen *Eros* (1986), *Short Talks* (1992), *Autobiography of Red: A Novel in Verse* (1998), *The Beauty of the Husband* (2001), *If Not, Winter: Fragments of Sappho* (2002), *Antigonick* (2012), *The Mile-Long Opera: A Biography of 7 O'Clock* (2018) i *Wrong Norma* (2024), entre d'altres.

La seva obra ha estat traduïda a molts idiomes, entre els quals hi ha, recentment, el català.

Traducció de Núria Busquet Molist

SHORT TALK ON HOMO SAPIENS

With small cuts Cro-Magnon man recorded the moon's phases on the handles of his tools, thinking about her as he worked. Animals. Horizon. Face in a pan of water. In every story I tell comes a point where I can see no further. I hate that point. It is why they call storytellers blind – a taunt.

XERRADA BREU SOBRE L'*HOMO SAPIENS*

Fent petits talls, l'Home de Cromanyó gravava les fases de la Lluna als mànecs de les eines que feia servir: hi pensava mentre treballava. Animals. Horitzó. El rostre en un bassal d'aigua. En cada història que explico arriba un moment que no hi veig més enllà. Odio aquest moment. Per això diuen que els narradors d'històries són cecs: una burla.

SHORT TALK ON TROUT

In haiku there are various sorts of expressions about trout – «autumn trout» and «descendant trout» and «rusty trout» are some I have heard. Descending trout and rusty trout are trout that have laid their eggs. Worn out, completely exhausted, they are going down to the sea. Of course there were occasionally trout that spent the winter in deep pools. These were called «remaining trout».

XERRADA BREU SOBRE LA TRUITA DE RIU

En el haiku hi ha diversos tipus d'expressions per parlar sobre la truita de riu. Entre les que he sentit hi ha: «truita de tardor», «truita descendent» i «truita rovellada». La truita descendent i la truita rovellada són truites que han post ous. Desgastades, completament exhaustes, baixen cap al mar. Per descomptat, de tant en tant hi havia truites que passaven l'hivern en bassals profunds. S'anomenaven «truites restants».

SHORT TALK ON OVID

I see him there on a night like this but cool, the moon blowing through black streets. He sups and walks back to his room. The radio is on the floor. Its luminous green dial blares softly. He sits down at the table; people in exile write so many letters. Now Ovid is weeping. Each night about this time he puts on sadness like a garment and goes on writing. In his spare time he is teaching himself the local language (Getic) in order to compose in it an epic poem no one will ever read.

XERRADA BREU SOBRE OVIDI

El veig allà en una nit com aquesta, però fresca, amb la lluna bufant per carrers negres. Sopa i torna caminant cap a la seva habitació. La ràdio és a terra. La lluminosa esfera verda sona sense fer gaire soroll. Seu a taula; la gent a l'exili escriu tantes cartes... Ara Ovidi plora. Cada nit cap a aquesta hora es vesteix amb la tristesa com si fos una peça de roba i continua escrivint. Dedica el temps lliure a aprendre la llengua de la zona (el gètic) per compondre un poema èpic que ningú no llegirà mai.

SHORT TALK ON MAJOR AND MINOR

Major things are wind, evil, a good fighting horse, prepositions, inexhaustible love, the way people choose their king. Minor things include dirt, the names of schools of philosophy, mood and not having a mood, the correct time. There are more major things than minor things overall, yet there are more minor things than I have written here, but it is disheartening to list them. When I think of you reading this I do not want you to be taken captive, separated by a wire mesh lined with glass from your life itself, like some Elektra.

XERRADA BREU SOBRE EL QUE ÉS MAJOR I EL QUE ÉS MENOR

Les coses majors són el vent, el mal, un bon cavall de batalla, les preposicions, l'amor inesgotable, la manera com la gent tria el seu rei. Les coses menors inclouen la brutícia, els noms de les escoles de filosofia, l'estat d'ànim i no tenir un estat d'ànim, l'hora correcta. Hi ha més coses majors que menors, en total, i hi ha més coses menors que les que he escrit aquí, però és descoratjador enumerar-les. Quan penso en vosaltres llegint això, no vull que us capturin i us separin amb una malla de filferro i vidre de la vostra vida mateixa, com una Electra qualsevol.

SHORT TALK ON SLEEP STONES

Camille Claudel lived the last thirty years of her life in an asylum, wondering why, writing letters to her brother the poet, who had signed the papers. Come visit me, she says. Remember I am living here with madwomen, days are long. She did not smoke or stroll. She refused to sculpt. Although they gave her sleep stones – marble and granité and porphyry – she broke them, then collected the pieces and buried these outside the walls at night. Night was when her hands grew, huger and huger until in the photograph they are like two parts of someone else loaded onto her knees.

XERRADA BREU SOBRE LES PEDRES TRANQUIL·LITZADORES

Camille Claudel va viure els últims trenta anys de la seva vida en un manicomi, preguntant-se per què, escrivint cartes al seu germà, el poeta, que era qui havia signat els papers. Vine'm a veure, li deia. Recorda que aquí visc amb dones boges, els dies es fan llargs. No fumava ni passejava. Es negava a esculpir. Tot i que li donaven pedres tranquil·litzadores —marbre, granit i pòrfir—, ella les trencava, llavors en recollia els bocins i de nit els enterrava a fora del manicomi. Era de nit que les mans li creixien, se li feien cada cop més grosses, fins que a la fotografia són dues parts d'algú altre recolzades sobre els genolls.

SHORT TALK ON WALKING BACKWARDS

My mother forbad us to walk backwards. That is how the dead walk, she would say. Where did she get this idea? Perhaps from a bad translation. The dead, after all, do not walk backwards but they do walk behind us. They have no lungs and cannot call out but would love for us to turn around. They are victims of love, many of them.

XERRADA BREU SOBRE CAMINAR CAP ENRERE

La mare ens tenia prohibit caminar cap enrere. Així és com caminen els morts, deia. ¿D'on havia tret aquesta idea? Potser d'una mala traducció. Al cap i a la fi, els morts no caminen cap enrere, però sí que caminen darrere nostre. No tenen pulmons i no poden cridar, però els encantaria que ens giréssim. Molts d'ells són víctimes de l'amor.

SHORT TALK ON READING

Some fathers hate to read but love to take the family on trips. Some children hate trips but love to read. Funny how often these find themselves passengers in the same automobile. I glimpsed the stupendous clearcut shoulders of the Rockies from between paragraphs of *Madame Bovary*. Cloud shadows roved languidly across her huge rock throat, traced her fir flanks. Since those days I do not look at hair on female flesh without thinking, Deciduous?

XERRADA BREU SOBRE LA LECTURA

Alguns pares odien llegir, però els encanta portar la família de viatge. Alguns fills odien els viatges, però els encanta llegir. És curiosa la freqüència amb què acaben fent de passatgers en el mateix automòbil. Albirava la fantàstica cresta retallada de les Rocalloses entre paràgraf i paràgraf de *Madame Bovary*. Les ombres dels núvols vagaven lèngüides per la seva enorme gola de roca, en traçaven els flancs punxeguts. Des d'aquell dia no puc mirar els cabells sobre la pell femenina sense pensar: ¿caducifolis?

SHORT TALK ON THE SENSATION OF AEROPLANE TAKEOFF

Well you know I wonder, it could be love running towards my life with its arms up yelling let's buy it what a bargain!

XERRADA BREU SOBRE LA SENSACIÓ DE QUAN S'ENLAIRA UN AVIÓ

Bé, ja sabeu que em pregunto si podria ser l'amor, corrent cap a la meva vida amb els braços alçats i cridant: comprem-ho, quina ganga!

CLARA AGUILAR

Compositora i artista escènica i sonora. Ha estudiat música, el grau de Periodisme, el grau d'Humanitats i un màster en Estudis de Gènere. En arts escèniques crea espais sonors en què la frontera entre so i música sovint es desdibuixa a favor d'una concepció acústica transformadora de l'espai físic, a través de paisatges sonors immersius.

La seva obra ha estat àmpliament presentada en festivals, sales, espais d'art contemporani i museus d'arreu del món, com la Triennale de Milà, l'Opernhaus de Zúric, l'Staatsballett de Berlín, el Teatre Nacional de Catalunya, el Teatre Lliure, el Festival Mutek, el Festival Sónar i el Tropiques Atrium de Martinica, entre d'altres.

En teatre, ha treballat en més de seixanta espectacles des del 2017, i amb artistes com Sílvia Delagneau (*Rave*), Marta Pazos (*Dique*), Carlota Subirós (*La plaça del Diamant*) i Alícia Gorina (*Aquell dia tèrbol que vaig sortir...*), entre d'altres, i, en dansa, amb Marcos Morau (*Nachträume, Totentanz*) i Lisi Estarás (*La Honte*). Amb l'espectacle *Pool (No Water)*, de Mark Ravenhill, dirigit pel Col·lectiu VVAA, va guanyar el Premi de la Crítica al millor espai sonor del 2019. Ha dirigit, en el marc AMOR/ODI a L'Auditori, l'espectacle *L'amour toujours*, i ha cocreat la microòpera *El cel no ens guardarà el secret* per al CCCB.

En cinema, ha treballat en pel·lícules com *Creatura*, d'Elena Martín (millor pel·lícula europea de la Quinzena de Cineastes de Canes); *Nomad Shadow*, d'Eimi Imanishi; *Viaje de final de curso*, de Paco Caballero, i sèries com *Su Majestad*, de Borja Copeaga, i *Selftape*, de Mireia i Joana Vilapuig, entre d'altres.

Edita**Ajuntament de Barcelona****Institut de Cultura de Barcelona****President de l'Institut de Cultura de Barcelona**

Jaume Collboni Cuadrado

Regidor de Cultura i Indústries Creatives

Xavier Marcé Carol

Gerent de l'Institut de Cultura de Barcelona

Oriol Martí Sambola

Consell d'Edicions i Publicacions de l'Ajuntament de Barcelona

Xavier Marcé Carol, Gemma Arau Ceballos, Maria Buhigas San José, Ferran Burguillos Martínez, Núria Costa Galobart, Mireia Escobar Costa, Sonia Fuertes Ledesma, Oriol Martí Sambola, Lluís Mauri Roldán, Àlex Montes Flotats, Jaume Muñoz Jofre, Joan Ramon Riera Alemany, Pilar Roca i Viola, Miquel Rodríguez Planas, Edgar Rovira Sebastià, Montserrat Surroca Comas i Anna Giralt Brunet.

Directora de Comunicació

Pilar Roca i Viola

Directora de Serveis Editorials

Núria Costa Galobart

Direcció de Serveis Editorials

Passeig de la Zona Franca, 66

08038 Barcelona

tel. 93 402 31 31

www.barcelona.cat/barcelonallibres**Organització**

Ajuntament de Barcelona — Institut de Cultura

Direcció del festival

Maria Callís i Manuel Forcano

Música i direcció artística

Clara Aguilar

Disseny de llums

Oscila

So del directe

Nico Suàrez

Coordinació general

Direcció de Programes Culturals de l'Institut de Cultura de Barcelona

Coordinació del festival

qwerty, sccl

Imatge del festival i disseny gràfic

Toormix, a partir de fotografies de la sèrie «Bombolles»,
d'Arnau Rovira

Fotografies

© Els autors (Shota Iatashvili, Ana Blandiana i Anne Carson)

© Arxina (Lupe Gómez); Zoltán Tombor (Márton Simon); David F. Sabadell (Berta García Faet); Pol Massip (Adrià Targa); Pol Rebaque (Clara Aguilar).

Ajuntament
de Barcelona

Barcelona
Ciutat de la
Literatura
UNESCO
10è aniversari

**Ajuntament
de Barcelona**

B **Barcelona**
Ciutat de la
Literatura
UNESCO
10è aniversari